

NAPREDNI ELEMENTI ZMAGUJEJO V MIN- NESOTSKI ZBORNICI.

PREDLOGA ZA PREKLIČ GLA- VARINE PRIDE NA DNEVNI RED.

In znamenje govora, da bo sprejeta.

Minneapolis, Minn. — Predloga za preklic glavarine, ki so jo morali plačevati mesta in koliki distrikti v severni Minnesoti, je prišla na dnevni red legialtarne zbornice. To je prva zmagava napredni zakonodajev, od katerih nekateri pripadajo k farmerski delavski stranki.

Zbornica je sprejela s 66 proti 55 glasovom poročilo manjšine, ki priporoča, da predloga pride na dnevni red. Ta zaključek odhaja avtomatično priporočilo odsekov večine, po katerem naj se predloga odloči za nedoločen čas. V odseku je glasovalo dvajset članov proti preklicu predloga, šest članov je glasovalo za preklic.

To je bila prva večja preiskalnja proti reakciji v legialturi, ki se je pojavila v legialtarne zasedanju izza leta 1921. V tem letu so akucali poslanci, pripadajoči k farmerski delavski stranki, preprečiti postavbo o glavarini, toda bili so prešibki.

Ako bo vseh šest in šestdeset poslancev ostalo trdnih, ki so glasovali, da predloga za preklic glavarine pride na dnevni red, tedaj je dosti glasov, da se glavarina odpravi.

Debata je trajala ves dan. Poslanci, ki so naklonjeni preklicu glavarine, so povdarjali v debati, da je bila predloga sprejeta v interesu narodnosti.

lajujejo rudnike v severni Minnesoti. Nemen zakona je bil, da tem kompanijam prihrani na lokalnih davkih, kar morajo plačati na davku od tone rude, ki pride iz rudnika.

Predloga je zagovarjal governer Preuss osebno in v legialturi jo je zaneslo v letu 1921 trideset starogardnikov, ki so se hoteli pobotati z rudniškimi kompanijami zaradi davka na iskopano rudo.

Poslanec E. P. Scallon je vodil boj, da pride predloga za preklic glavarine na dnevni red. V svojem govoru je pokazal, kako veliko breme je ta davek za občine v severnem delu Minnesote. Ako pride v Minnesopolis po \$30 davka na glavo, tedaj pride do dve sto dolarjev v nekaterih drugih občinah.

KAKO SE PREHVLJAJO NE- KATERI ADVOKATJE.

Washington, D. C. — "V New Yorku je postopje polno advokatov, ki se prehlvajo na ta način, da lahko pridobe vpliv članov kongresa, ki se nahajajo v kakšni je rekel kongresnik Johnson, član zborničnega izseljeniškega odseka. "Neki teh advokatov je obljubil prijatelju izseljenika, da isposluje, da se tajemcemu dovolji vstop pod poročitvom, ako se njemu plača tisoč dolarjev honorarja. Izseljeniku je bilo dovoljno, no se iskrestiti, ali advokat se ni nikdar približal članu kongresa, o katerem je govoril, da ga poma, pa tudi kongresnik ni vedel o celi zadevi beede.

Francija odpre poštno svazo s Ru- sijo.

Paris, 24. febr. — Francoska vlada je sklenila priceti dogovor s sovjetsko vlado glede vpostavljenja poštno svazo med Francijo in Rusijo.

Progled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.
Administracija v Washingtonu priznava poraz svoje subvene predloge v senatu, katero so ubili nasprotniki v obstrukcijo. Senator La Follette je proti odpravi milice v Wisconsinu. Veliko pomanjkanje premoza v New Yorku.

Inosemstvo.
Francoski ubili tri Nemce, Nemci pa dva Francoza v Ruhru. Nemška vlada dobila diktatorno oblast v svrhu "zaščite države". Poljaki in Litvinci se še vedno streljajo. Irski se tudi po malem streljajo. Radek v Moskvi izjavlja, da Rusija ne bo dolgo mirno gledala položaja v Evropi.

Volilci v Chicagu,
Jutri je vaš dan!

Glasujte za naše kandidate.

Jutri se vrše primarne volitve za županske kandidate in občan se volitve aldermanov (občinskih svetovalcev) v Chicagu. To so prve neustrankarske aldermanske volitve po novem zakonu, ki deli mesto v 50 aldermanskih okrajev (wards) in voli se ves občinski svet naenkrat, v vsakem okraju po en alderman. Na glasovni listi so imena kandidatov vseh strank, pa tudi imena kandidatov vseh strank v eni sami koloni. Kandidat, ki prejme absolutno večino, je takoj jutri izvoljen; kjer pa ne bo absolutne večine, poteka kandidata, ki dobi več vrst največ glasov, v ošte odli-

Slovenski volilci! Pomite na t. menaj Socialistična stranka ima svoje kandidate v osemnajstih wardah in pred imenom tega kandidata naredite križ (X).

V 23. wardi je naš rojak Filip Godina socialistični kandidat za aldermana. Naredite volilno znamenje pred njegovim imenom. Pojdite vsi na volišča v svojih predstavnih, v katerih ste registrirani in glasujte za našega kandidata. Vzemite s seboj vaše žene in prijatelje, ki so registrirani kot volilci. Agitirajte med drugimi delavci — med Oshii, katerih je največ v 23. wardi — da volijo našega kandidata.

Na delo, slovenski delavci v 23. wardi in v vseh drugih wardah! Kdor je državljan in pravilno registriran, naj gre voliti in slova takoj jutraj. Volišča so odprta od šestih jutraj do štirih popoldna.

Takaj sledo imena aldermanskih kandidatov socialistične stranke v wardah, v katerih kandidirajo:

- Ime in naslov
1. John C. Flora, 7955 Dante Ave.
2. Chas. V. Johnson, 11353 Stephen-phenson Ave.
3. John F. Krause, 4953 S. Komencky Ave.
4. William Steh, 5143 S. Morgan St.
5. Henry Greenler, 5447 E. May St.
6. William Foster, 2642 Charles St.
7. Joseph Jank, 2533 S. Spaulding Ave.
8. Phillip Godina, 3211 S. Crawford Ave.
9. Morris Seakind, 1225 S. Central Park Ave.
10. Robert C. Denmore, 213 S. Hoyne Ave.
11. H. W. Harris, 3722 Ferdinand St.
12. Gustav Duda, 2119 Chicago Ave.
13. Herman Dickstein, 2977 Potomac Ave.
14. Fred Truce, 2945 Crystal Ave.
15. Jason A. Ima, 5814 Cornelia Ave.
16. Timothy F. Quinn, 5133 Pensacola Ave.
17. Florence S. Hall, 83 W. Ontario St.
18. Gustav A. Johnson, 1608 Hudson Ave.

PROTI KUKLUKOVSTVU.

Albany, N. Y. — Predložena je bila predloga, o kateri sodijo v političnih krogih, da je proti kuklukskovstvu, ker prepoveduje vsaki osebi ali organizaciji podpisovati k plemenskemu sovrststvu in bigotstvu. Predloga je predložil poslanec A. J. Coghlin iz Brooklyna. Oseba ali organizacija, ki se ne ravnava po tem zakonu, izvrši kaznjivo dejanje.

Druga predloga, ki so pred legialturo, zahtevajo, da morsko-lajne organizacije objaviti ali naznaniti imena svojih članov.

PRI TONI ANTRACITA RAČUNUJO KONZUMEN- TOM \$3.61 PREVEČ.

PRI TONI TREDEGA PREGOZA RAČUNUJO KONZUMENTOM \$3.61 PREVEČ.

Šest korporacij je napravilo v letu 1920 dva in trideset milijonov dolarjev dobička.

Washington, D. C. — Odborniki rudarske organizacije in distrikt, v katerem kopljejo antracitni premog, so predložili federalni premožovi komisiji dokaze o profitarstvu, ki ga uganjuje premožovniški podjetniki.

Komisiji so bila predložena dela dejstva in ta dejstva dokazujejo, da premožovniški podjetniki podraže tono antracitnega premoza za tri dolarje eden in šestdeset centov. Dalje pravijo rudarji, da je previsoko zaračunajena postavka, ki pove, koliko gre interesom, ki lastujejo svet, za koliko je račun previsek se pa ne more povedati.

Distriktni predsedniki rudarske organizacije Thomas Kennedy, C. J. Golden in W. J. Braun so sodelovali pri izdelovanju tega detajliranega poročila, predložena federalni komisiji, in katerega sta podpisala v imenu narodne organizacije Ellis Seattles in John Moore.

Odborniki pričenjajo v poročilu, da so se že naveličali očit, da zahteve po višji mezdii povzročajo stavke, ker premožova industrija ne more plačati tako visokih mezd. Po njih mnenju monopol-ska organizacija kapitalistov kontrolira antracitno industrijo s odimim namenom, da nagraduje mezdite. V dokaz tega navajajo rudarji sledeče:

Šest največjih antracitnih kompanij je v letu 1912 napravilo osem milijonov dolarjev profita. V letu 1920 je pa ravno teh šest kompanij napravilo dva in trideset milijonov dolarjev dobička.

Ako so drugi premožovniški podjetniki na antracitnem polju spravili ravno tako velike dobičke, tedaj so imeli v omenjenem letu eden in petdeset milijonov dolarjev profita, osem let prej je dobiček v vsi antracitni industriji značil le trinajet milijonov dolarjev.

Teh šest največjih družb se imenuje: Lehigh Coal in Navigation kompanija, Wilkes-Barre Coal kompanija, Lehigh Valley Coal kompanija, Philadelphia & Reading Coal in Iron kompanija, Delaware & Hudson kompanija in Delaware, Lackawanna & Western kompanija.

"Zaradi tega Vam priporočamo, da preiščete te obtožbe in da odstranite vse, kar ni potrebno", pravijo rudarji v svojem poročilu komisiji. "Dokler se to ne zgodi, ne bo antracitna premožova industrija dala javnosti službe, kakršno bi morala dati."

Na to nadaljuje poročilo, da se jemljejo zaradi tega tako visoki profiti, ker večino rudnikov kontrolirajo premožokopne družbe, katere zopet kontrolirajo veliki finančni interesi v New Yorku in Philadelphiji. Ljudje, ki niso videli nikdar rudnika odnotraj... "Zelimo, da se prepričate o teh dejstvih, kot smo se prepričali mi, da sledite lastništvu premoza od začetka; skozi ves proces kopanja, transportacije in razdelitve — skozi vse procese, kontrolirane po enem interesu, ki po tem vzame štiri različne profite pri vsaki toni premoza," pravijo rudarji.

V svojem zaključku pravijo rudarji, ako bi se cene premoza pravilno znižale, tedaj bi bili rudarji veliko bolj redno zaposleni, ker bi trg zahteval veliko več premoza.

VREME.

Chicago in okolice. — V torko dež in snež. Malo hladnje. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 42. najnižja 33. Solnce izide ob 6.30, zaide ob 5.36.

SERIF POŽGAL BARAKE STAVKARJEV IN STVAR — JE V REDU.

Fresno, Cal. (Federated Press.) — Delavci na progi Minaret & Western železnice, ki je lastnina Madera Sugar Pine Co., so zahtevali za krajši delavnik. Stavkarji so si postavili lesene barake, toda kerif okraja Madera je s svojimi deputiji požgal 40 takih barak, ki so zgorale s požarom vred. Delavci so se zastonj zatekli na sodišče, poškodnanje ostane nekaznovano in nihče ne bo plačal odškodnine za uničeno lastnino. Vse drugače bi bilo, če bi delavci izvršili, tak zločin. Še isti dan bi bili vsi linčani.

LA FOLLETTE JE ZA OHRANO MILICE.

Milvaški župan vetral resolucijo, ki se ogrova za milico.

SOCIALISTI KA ODPRAVO MILICE.

Milwaukee, Wis. — Socialistični župan Hoan je v petek vetral resolucijo občinskega sveta, ki zahteva, da se milica v državi Wisconsin ne sme odpraviti. Župan je odgovoril, da se strinja s akcijo njih legialtarne zbornice, ki je glasovala za odpravo milice.

Washington, D. C. — Senator La Follette je po poročilih reporterjev dejal, da ne odobrava zaključka wisconsinake zbornice glede odprave milice v državi. Njegovo mnenje je, da milica lahko ostane, čeprav se znižajo stroški vzdrževanja milice. La Follette se boji, da bi militaristi v Wisconsinu imeli dober vzrok za dobavljanje svojih čet v državi, kadavkoli bi dobili privržano ako je država brez svojih čet.

Za odpravo milice so glasovali socialisti in La Folletovi republikanci. Zadnji so v svojem volilnem programu obljubili, da bodo nastopili proti vsakemu militarizmu — in ta program je podpisal tudi La Follette.

STAR, RIVOLAS ŽUPNIK OB- NOJA IZKORISČANJE DELAV- CEV.

New York, N. Y. — Dr. Leighton Parks, star eden in sedemdeset let, župnik fare sv. Jerneja, h kateri pripadajo samo bogatni, je presenetil svoje farane, ko je v pridigi obojal današnje moderno izkoriščanje v industriji in je izjavil, da se je civilizacija izkazala kot ponesrečba.

"Moderna civilizacija," je rekel stari župnik, "drvi za produkcijo, toda ona pozabi na producenta, pomaga nagraditi denar, pa pozabi na ljudi. Sodim, da oni, ki kontrolirajo civilizacijo, mislijo dobro, da so v glavnem odkritozarjni, ampak nikdar niso zapopadli, da delajo krivice drugim."

Pripovedoval je, kako morajo mali dečki garati, da je bombaž pol centa ceneji, kako so žene vprašane v delo in kako morajo garati moške, da gre tem hitreje njih zdravje v nič iz rasti, da lahko kapitalisti kontrolirajo trg.

"In ljudje, ki so pomagali ustvariti take industrijske razmere v Angliji in Združenih državah, so najbolj vneti kristjani," je rekel župnik. "Oni radodarno darujejo misijonom, vzdržujejo bolnišnice in pogosto molijo k Bogu, da naj pomaga siromakom, katere sami tlačijo."

Turčija odgovori danes, dali sprejme pogoje.

Carigrad, 24. febr. — Sklep velike narodne skupščine v Angori, dali Turčija sprejme ali zavrne mirovne pogoje, ki so bili predloženi od zaveznikov v Lozani, bo naznanjen zaveznikom v ponedeljek.

Zborovanje skupščine je strogo tajno in noben poročevalec ne sme blizu. Velike množice ljudstva čakajo pred skromnim poslopjem skupščine na vesti, ki jim naznanj, dali bo Turčija imela mir ali vojno.

STAVKA PRALNIŠKIH DELAVCEV RAZKRIVA TAKTIKO POBOJNIKOV.

PONUJAJO SE DELODAJAL- CEM V SLUŽBO.

Ker za vse ni službe, napadajo vse krišom kot stekel pas.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Stavka pralniških delavcev, ki traja že dva tedna, pokazuje na razumljiv način, kako privatna detektivske agencije skrbe, da dobe naročila.

Odkar je izbruhnila stavka, oblegajo "veliki" in "majhni" detektivski čistega zakrknega značaja podjetniško organizacijo Wet Wash Laundrymen's Protective Association in delajo podjetnikom vsakovrstne objube za dobro plačo.

Isvedelo se je, da so bili nekateri teh profesionalnih poverilcev nemirov najeti. Njih instrukcije se deloma glase, da se pomakajo med stavkarje, kot da so stavkarji, in podgigajo na vse načine, naj se po tem zgodi, kar hoče. Ponekod so te malopridneže spoznali in jih spodili.

Dasiravno podjetniki radi potrošijo denar za sloničenje stavke, vendar ne morajo najeti vseh pobojnikov in podpivovalcev, ki so se predstavlili. Kajti preveč jih je. In tako so se ti pobojniki, ki nimajo službe, zatekli k svoji taktiki. Odložili so se, da povzročijo nemire, kjer jih ni. Terorizirati hočejo industrijo.

Njih metode so zelo preproste, niso pa lepe, ampak so zelo grde. Naložili so se na avtomobile in pridržali so s njimi na stavkovne straže, da udarijo po njih s krepilji, na kar ravno tako hitro izginejo, kot so prišli. In vse to se godi, da pokazuje, da so stavkarji poslušajoje sile, kajti večkrat se prikazuje ob strani avtomobilov, katerih vožnja je na stavkajo, kilšejo jim grda imena, na kar so pet hitro izginejo.

Na svojem križarjenju so pridržali tudi pred tovarne, v katerih delajo sladole in so delavci na stavki. Napadli so tudi te in izginali, preden je prišla policija na lice mesta.

Nekaj dni po teh dogodkih so zastopniki tuosta privatnih detektivskih agencij prišli na zborovanje podjetniške organizacije. Nagraviti so hoteli pogodbo, da zlojmo stavko. Kaj se je zgodilo na zborovanju, niso povedali podjetniki, pa tudi ne detektivji. Isvedelo se je toliko, da so morali detektivji zapustiti zborovanje.

Na to so pobojniki obrnili svojo pozornost na stavko krojaških delavcev. Nekaterim stavkovnim strašam, mladim fantom, so odzadaj potegnili suknje, raz njih in jih hudo pretepli, da so morali iskati zdravniško pomoč.

Govori se, da so bili nekateri najeti od podjetnikov, ki lastujejo pralnice. Drugi imajo masne dohodke od tovarnarjev, ki izdelujejo sladole. Nekateri pa prejemajo lepo plačo od krojaških podjetnikov. Ali na stotine pobojnikov je kljub temu brez dela in skušajo napraviti vsake vrste namira, da zaslužijo denar.

ŽIVEČNI DELAVCI V NEW YORKU SE ORGANIZIRAJO.

New York, N. Y. — Lokalna organizacija Združenih živečnih delavcev je prišla agitirati, da se osnuje poleg organizacije pekarskih in mesarskih delavcev tudi lokalna organizacija, v kateri bodo organizirani delavci, ki delajo v hotelih in restavracijah. Pet tisoč članov je bilo razdeljenih v tri sto oddelkov, da dela med delavci letake o pomenu organizacije. Buletin izhaja na štirih straneh in je tiskan v angleškem, francoskem, nemškem, italijanskem, grškem in španskem jeziku.

Kadar bo najpotrebneje agitatorno delo izvršeno, bodo pričeli obdržavati shode teh delavcev v večjih dvoranah. Organizacija je nastavila še dva tajnika, da izvršita potrebno delo.

To je prvi poizkus od leta 1919, da se organizirajo hotelski in restavracijski uslužbeni.

RUSIJA NE BO MOGLA DOLGO MIRNO GLEDATI SITUACIJE PRAVI RADEK.

Moskva, 24. febr. — Karl Radek, znani sovjetski publicist, je večeraj ob priliki petletnice rdeče armade, rekel: "Rdeča armada še ni dosegla svojega cilja, zato mora biti pripravljena na prihajajoče dogodke. Kljub našemu razpoloženju za mir ne more Rusija dolgo mirno gledati sedanje situacije v Evropi. Nam ni važno, dali so nemški delavci zasluženi ali niso in dali v Turčiji vladajo Turki ali lord Curson."

CUNO JE DIKTATOR; PET UBITIH V RUHRU.

Trije Nemci in dva Francozi ubiti v novih spopadih in na sabotiranih železnikih.

KOMUNISTI SE GIBLJEJO.

Paris, 25. feb. — Tekom enega meseca namerava francoska okupacijska armada prevzeti v svoje roke vse politično in civilno oblast Porenja in ruhrske doline.

London, 24. febr. — Iz Dusseldorfa poročajo o novem prelivanju krvi v asedeni ruhrske dolini. V Bochumu je francoska petrulja streljala v množico Nemcev, ki so šli za pogrebom nemškega rudarja, ki je bil ubit zadnji teden. Eden Nemec je oblihal mrtve in mnogo je ranjenih. Veš tisoč oseb je bilo v dolgem isprevedu. Ko so se pogrebi vsfalke pokopališče, so prišli v konflikt s francosko stražo.

V Oberhausenu je bil ubit nemški policaj, ki ni hotel oddati orožja. V Wittenju je nemški civilist oblihal mrtve na cesti, ko so Francozi stajali v množici.

Dva francoska vojaka sta izgubila življenje pri železniški koliziji v Balhausenu. To je že druga železniška nesreča v temu patih dni; pri prvi je bilo pet mrtvih. Francozi čpila nemške sabotežte, da se odprli premikalo in povzročili nezgodo.

Do danes je bilo devet Nemcev — med temi en otrok — ubitih in trinajst smrtno ranjenih, odkar so Francozi zasedli Ruhr. Pastvna resistenca je močnejša; Francozi niso pričakovali, da se bodo Nemci tako dolgo upirali.

Berlin, 24. febr. — Nemški parlament je večeraj podelil Cunovi vladi bres malega diktatorišne oblasti, ko je sprejel "nujnostni zakon za zaščito republike pred notranjnimi in zunanji sovražniki". Ko je vlada obljubila, da razoroži in zatire tajne nacionalistične organizacije, so tudi socialisti glasovali za to naredbo.

Novi zakon daje vladi pravico, da stori vse, kar smatra za umeestno neglede na obstoječe zakone, ako uvidi, da je republika v nevarnosti bodisi v zvezi s konfliktom v Ruhru ali s konfliktom s monarhisti ali komunisti.

Notranji položaj v Nemčiji je zelo kritičen.

Na eni strani kar mrgoll tajnih organizacij "narodne garde" in raznih drugih "zaščitnih" in "obrambnih" skupin, ki stali iz francoske okupacije Ruhra rastejo ko gobe po dežju. Te organizacije so večidel oboževane in hujskajo ljudi na guerilsko vojno s Francozi, obenem pa kriče, da "šuvajo domovino" pred boljševizmom.

Na drugi strani se komunisti odprto gibljejo proti vladi in apelirajo na delavske mase, naj ne daljujejo boj proti nemškemu kapitalizmu ravnotako kot proti francoskim kapitalistom in da pasivna resistenca proti Francozom humberg, ki koristi le nemškimi industrijskim magnatom in zavaja delavce v lažo patriotizma na korist nacionalistov.

Na podlagi novega zakona je vlada takoj izdala dekret, s katerim prepoveduje inozemskim turistom vstop v Nemčijo. Vsi konzularni zastopniki v inosemstvu so bili obveščeni, da ne smejo dati vizuma za potovanje v Nemčijo nikomur, izvenem le potovalce dokake, da ima najne kupiljake opravke.

Dekret je v prvi vrsti naperjen (Daje na 3. strani.)

PROSVETA

GLAVILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi ne vrabljajo.

Narodna; Zedinjene države (tj. in Chicago) \$4.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-69 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v obliques n. pr. (Jan. 31-22) poleg valnega imena na vsakem pismu da vam je s tem davkom potekla naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

ŠEST TISOČ PRIVATNIH STRAŽNIKOV!

Gifford Pinchot, novi governer države Pennsilvanije, se je odločil, da se najmanjše privatnih stražnikov po privatnih korporacijah ne bo vrnilo več po starem "šlendrišanu", ki je bil dozda v navadi. Pod prejšnjim governerjem Sproulom je bilo uslužbenih v Pennsilvaniji akoraj šest tisoč privatnih stražnikov in pobožnikov. Korporacije so se izgovarjale, da potrebujejo te stražnike za varstvo svoje lastnine.

Vmislimo si, ako bi delavci najemali tudi privatne stražnike za varstvo svoje lastnine. Kaj bi bilo po tem? Mogoče kdo poreče, da bi se delavcem kaj takega ne dovolilo. Tak ugovor še ne odpravi dejstva, ako imajo privatne korporacije in posamezni podjetniki pravico, da najamejo privatne stražnike za varstvo lastnine, gre logično ta pravica tudi delavcem v trenutku, ko posedujejo privatno lastnino. Nobena pravica, noben zakon se ne more po ustavi razlagati na dva načina, in ravno tako se ne more razlagati pravica do najmanjša privatnih stražnikov.

Delavci imajo lastnino. Predvsem je njih delavna moč njih lastnina. Ta lastnina jim omogoči, da si zaslužijo življenjska sredstva, torej je za delavce izredne vrednosti. Delavci posedujejo hiše, mala zemljišča, pohištvo, avtomobile in druge take reči. Vse to je lastnina. Delavske organizacije lastujejo delavske domove in razne druge predmete, ki so lastnina delavske organizacije. Vse to je lastnina in tudi najbolj navihani juristi ne more utajiti tega dejstva.

Ako bi bili delavci res tako bedasti, da bi najemali privatne stražnike, da čuvajo njih lastnino, bi torej imeli svojo privatno armado, kot jo imajo korporacije in posamezni podjetniki. Zda pa preudarimo kaj bi se zgodilo ob času stavke.

Privatna armada privatnih korporacij bi udarila po stavkujočih delavcih, ko bi marširali mimo tovarne ali rudnika, kot se je to že večkrat godilo. Delavci bi poklicali svojo privatno armado na pomoč, da varuje njih lastnino pred privatno armado privatnih korporacij in podjetnikov. Kakšne bi bile posledice takega ravnanja? Prišlo bi do krvavih bojev.

Seveda niso delavci nikdar podvzeli kaj takega, ker so se zavedali, da ni tako početje le skrajno bedasto, ampak zaradi tega, ker se zavedajo, da ima le država policijsko moč in da se ta policijska moč ne more nikdar prenesti na popolnoma privatne osebe, ampak se lahko prenese na oblastvene organe, ki so podrejeni lokalni ali pa državni oblasti.

Nikjer na svetu ne najdemo države, da bi se na uslužbenice privatnih podjetij prenašala policijska moč. In zakaj? Ker taka privatna podjetja nimajo najmanjše odgovornosti za dejanja, ki jih izvrše ljudje, ki so najeti kot privatni policaji, ampak odgovornost pade vedno na državo ali pa občino.

Mr. Pinchot je obljubil, da bo to prenešenje policijske oblasti na privatne ljudi precej omejil. Najpametneje bi storil, da bi tako prenešenje popolnoma odpravil, ker izpodkopa ugled države in občine.

Za red in mir so odgovorni lokalni uradniki in policaji, ki so podrejeni lokalnim pravilno izvoljenim oblastim. Tega dejstva se prav dobro zavedajo privatne korporacije. Ako se v času stavke poškodeje njih privatna lastnina, tedaj tožijo mesto za odškodnino, akoravno so imeli najeto celo vojsko privatnih policajev in pobožnikov, ki so s svojim provokatoričnim obnašanjem izzvali izgrede, pri katerih je bila lastnina poškodovana.

Na drugem mestu zopet vidimo, da privatni stražniki privatnih korporacij ustavljajo popolnoma mirne državljane, ko pridejo v mesto po svojih trgovskih poslih, v katerih so absolutni gospodar privatne korporacije, četudi ni stavke. Marsikdo se je moral vrniti, ki je hotel po trgovskih poslih v mesto, kajti argumentirati s privatnimi stražniki pomeni toliko kot nositi vodo v Atlantski ocean.

Vsi argumenti so proti najemanju privatnih stražnikov in ategadelj je čas, da se ta naprava odpravi, ki je preostanek iz fevdne dobe. Take naprave ne sodijo več v sedanji moderni vek, ampak je čas, da se odpravijo. Ako se to zgodi, bo veliko manj nereda in izgrede ob času delavskih stavk in izporov.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Irwin, Pa. — Mrzli val, ki se je razširil na vse strani dežele, je tudi mene primoral, da zeskkrat opustim agitatorično delo za Prosveto in Proletarec ter knjige Književne matice S. N. P. J. Zelo hočem dati v javnost malo podrobnosti, kak je položaj potovalnega zastopnika, ki potuje od nasebine do nasebine, da pridobiva stare in nove naročnike. Da ti hočem pravo luč tistim, ki pričevajo take zastopnike med žentlemans, ki živijo s svojim delom udobno brez vsakega trpljenja. Odkrito povedano je to delo težko veliko bolj kot si ga nekateri predstavljajo, kruh pa prav majhen, tako da marsikaterikrat ni kaj dati v usta, to je, da v marsikateri nasebini ne dobim nič enega naročnika. Pri tem vsono zgubim dan, dva; poleg vsega tega je treba jesti, plačati poštno do naseblin ali pa hoditi poč, kar tudi povzroči stroške, če ne drugje na obnavilo.

Teško je posebno radi tega, ker so društveni tajniki ravnotako pooblašeni pobirati naročnino za list, in delajo na ta način zastopnikom konkurenco s tem da jo počejo in oni dobijo naročnika, uničijo zastopnikovo delo, ko pride v nasebino. Zastopniki, ki so člani S. N. P. J., in telesno onesposobljeni, dočim duševno še dovolj močni, so se potrudili, da se s lažjem delom poštno preživijo. Priporočal bi valed tega društvenim tajnikom, ki na ta način jemljejo naš življenjski pristojev, da na društvenih sejah priporočajo, da nikdo ne sme drugemu plačati naročnino za list kakor njim in da oni ne vzamejo procentov, ki bi jih imeli dobiti — tako pride list cenežji, kakor od katerega koli zastopnikov — da to prenehajo. S tem povzročajo popolno uničenje tistih sobratov, ki so še itak sami na sebi dovolj uničili telesno. Pokarujete, da ste zadovoljni delati zastojni, s te sahteva samo kapitalist, da bi mu delali zastojni; zaveden delavec se mora v današnji družbi boriti za primerno plačo in gledati mora, kako bi prišel do sredstev, da bi pomagal tudi svojemu osterpinnu, ki je onemogel valed boleznimi ali nesreče. Če bomo pokazali, da v resnici delamo za izboljšanje današnjega sistema, bomo lahko rekli, da gremo s duhom časa.

Če hočemo, da bo ta družabni red kdaj bolj družaben, moramo v prvi vrsti pomagati drug drugemu. Tako bo tudi nam zastopnikom pomagano, ki smo odvisni od tega zaslužka. Če dobimo kaj naročnikov, je tudi nekaj za služka, ako ni naročnikov, pa vsakdo ve, da zastopnik tudi ne more izhajati. Da bo lahko izhajal, to pa lahko store društveni tajniki s tem, da na sejah priporočajo, naj se vsakdo naroči na list od potovalnega zastopnika, kateri je uradno pooblaščen pobirati naročnino za list in drugo, kar ima stike s listom. Potem ne bo tistih isgovorov, da se tajniki jezijo in da je treba njemu plačati, da ne bo jezen, ter da je tudi cenežje od njega. Vsi ti izvori bodo odpadli, vi pa boste pokazali, da ste za odpravo bede in siromaštva ter drugih nezdov, v katere stili beda proletarijat.

Prepričan sem, da smo zastopniki val samo tisti, ki nimamo zmehni opravljeni teška dela, odvisna od delodajalcev, ki zahtevajo, da morajo biti storjena v njegovo zadovoljstvo. V skrajni sili smo se lotili tega, da smo prevzeli zastopništvo za napredne liste, kakor sta Prosveta in Proletarec ter za potučne knjige. Že samo to pokazuje, da nimam nikakih mlačneži ali klečeplakezi, zakaj bi torej nam ne pripomogli do smernega življenja, dokler nas ne reši usoda.

Mislil sem, da ne bom veliko pisal o tem, s smotil sem se in dopis se je razširil, zato pa končam. Upam, da moje vrstice ne bodo nobenega razgrele, ker so resnične in tudi ni drugega kot mila prošnja v prid nam izrpanim in telesno uničenim. Upam tudi, da ne bo brez uspeha. Kadavšne zopet podam na pot v prid agitacije za Prosveto in Proletarec ter knjige, priporočam, da se vsak delavec naroči na ta dva lista. Če ga še vedno mučijo kake slutanje, da nekaj ni prav pri teh dveh listih, bo izvedel po naročanju, kdo je pravi povzročitelj bede in izkoriščanja. — Jernej Kolalj.

SLIKE IZ NASELBIN.

Warren, Ohio. — Enakomerno se vrta kolo časa naprej, prinaša nam bolezen in smrt, ki je bogatstvu ravnotako neljuba in prezgodnja kakor revetu. Prvi teško pusti bogastvo in se loči od zemeljskih dobrot, drugi pa zapuščeno in nepreskrbljeno družino. Ta nespremljiv zakon nam je pustila narava in pokoriti se mu moramo val. Za to ne pomagaja blesek zlata in ne velika moč kapitala.

Poročati moram vest o kruti in neizprosni smrti, ki ne dela izjem in ne pozna usmiljenja. S svojo košeno roko je posegla v vrste sobratov in sester družstva Jan Hus, št. 321 S. N. P. J., in si izbrala za svojo žrtve mladega našega brata Pavla Vrhovnika, ki je po kratki in mučni bolzini izdihnil svojo blago dušo dne 16. februarja, 1923. Izročili so ga materji zemlji dne 19. februarja, 1923. Bolehal je samo pet dni po hudi borbi za življenje je zmaga la smrt.

Pokojnik je bil doma s Stajerskega. Bil je splošno poznan in priljubljen med rojaki ter Slovce naprednega mišljenja. Ostanen nam v dragem spominu. — Nepozabljen naš trpin in sodrudi nik, dokončal si vsakdanje nerporno življenje in zabolil mir. V malem in oktem kotičku zemlje počiva tvoje truplo. Pokojno nas boš pošakal, da pridemo za teboj, tvoji prijatelji in tudi mi zado bimo mir. Naj ti bo lahka gruda, solnce naj vpira svoje žarke na tvoji večni dom. Tvoje truplo sicer strohni, a ostal nam boš v spominu. — Jakob Jert.

Dawson, New Mex. — Ker vidim, da so pridobena imena nekaterih ponosrednih Mehikanov, pošiljam imena vseh umrlih Jugoslovancev, ki so bili ubiti v tej nesreči. Bil sem vposeljen kot mliški oglednik in porotnik in nisem imel prilike, da bi bil prej dognal za prava imena članov S. N. P. J. Zato storim to danes.

Premogorovi tu so po dvajset let stari in segajo globoko v zemljo do dve milj. Sedaj delavstvo sicer odhaja od tu, prihajajo pa drugi in tako lahko pričakujemo, da bo čez šest mesecev, eno leto ali dve sopot alična eksplozija, ker ni varnostna oprema v rudnikih proti nezgodam. Družba seveda išče vsakovrstne isgovore in tudi našla jih bo, da bo oprana vsakega madeža, toda delavci, ki kopljejo v teh rojih, vedo, kje so pravi vzroki nezgode.

Mrtvi rojaki so: Milutin Stevovič, član št. 416 v Van Hautsuan, N. M., Ilija Vulanovič, št. 297 Raton, N. M., in Josp Delost, št. 188, Dawson, N. M. To so bili člani S. N. P. J. Imena drugih Slovencev so: Florijan Papo, oče sedmih otrok, pokopan v Dawsonu. Bil je član Moosa. Franc Ravnikar, samec, Joseph Pokorn, samec, Martin Kamp, samec in Tony Oblak, samec; pokopani v Ratonu.

Mrtvi Hrvati so: Matt Gašperac, oženjen v starem kraju, član H. Z. III. Rade Maricich, oče petih otrok, član H. Z. III., Rusin, Anton Koban, Poljak Karlo Njaka, Črnogorec: Peter Krivokopich, oče petih otrok tu. Drugi samej: Petar in Peko Vucinich, Milan Krivokopich ali Kapich, kot se podpisuje; Nikola Perovich, Luka Capen (Krivokopich) Mitar Gajovich; Bolgar: Mike Stajnov.

Val razum Petra in Milana Capića so danes na površju. Na površje je prinesenih že 114 mrtvecev, šest trupel pa je še pod razvalinami rudnika. — Jakob Grubetič, tajnik.

Gray, Pa. — Dne 11. februarja je umrla v Starfordu, Pa., rojakinja Mary Jug, soproga našega brata Franka Juga, člana družstva "Nanos", št. 310. Njeno truplo je bilo prepeljano na Gray, k njenim staršem, odkoder je bil tudi pogreb na Biem pokopališče. Pokojni br. Frank Jug je bil tudi član U. M. W. of A., zato so se pogreba udeležili trije lokalni uniije, in sicer Gray, Bell in Biem ter mnoge drugih Slovencev in Slovencek iz bližnje okolice. Vsa njena rodbina je bila navzoča pri pogrebu.

Valie slabemu vremenu je bila udeležba pogreba velika in navzoči so bili Američani, Slovenci, Poljaki, Slovaki, Hrvatje, Rusi in sploh vse tukanjaje narodnosti, kar je dokaz, če je človek organiziran, so zavedni delavci vsake narodnosti na njegovi strani. Spadamo k razredu, v katerem smo val enaki. Sedaj šele malo poznamo, kakšen razloček

je v čustvu do organiziranega ali neorganiziranega delavca. Nekod je tu na Grayu ubilo neorganiziranega rudarja, katerega je dala kompanija takoj naložiti in odpeljati na pokopališče, kajti nekogar ni bilo, da bi se bil za njega zavzel. Ko smo pa imeli sedaj sluščaj smrti, je pa bilo pri pogrebu vse in pokojnica je bila pokopabi kateri štrajkolomcevi umri, na kakor se spodobi. Ne vem, če da bi imel tak pogreb, kot je bil pokojne rojakinje Mary Jug.

Pokojnica je bila zavedna proletarka ter vedno na naši strani v bojih za unijo. Zato nam je vsam žal za njo. Bila je stara komaj 22 let ter zapušča soproga in štiri otročice, katerih najmlajši je star komaj nekaj tednov. Zapušča očeta in mater, šest sester in dva brata. Sorodnikom našo globoko sožalje.

Mi smo še vedno na stavki in tudi bomo, dokler se ne podajo kompanije. Družba mora priznati naše pravice in kot vse izgleda, smo tudi na poti do zmage; prvič zato, ker je zavedno delavstvo drugega distrikta glasovalo, da nas bo podpiralo, dokler se kompanije ne podajo in podpišejo pogodbe s U. M. W. of A., drugič pa, ker farmarji v Somersetu okraju so se organizirali v Farmer Party, ki je na naši strani. Ravnotako ispregladujejo stavkokaži, da se redno izseljujejo iz našega okraja drugam, kolikor največ morejo, drugi pa sopot opravljajo delo, ki je še v korist unije. Seveda je tudi nekaj takih, ki so na strani družbe kot ponižni hlapeci ki bi gotovo radi videli, da bi se povrnilo časi sušnosti. Pa vsaj vemo, da kogar hodejo bogovi pogubiti, ga udarijo s slopoto.

Unijo topie priporočam svojim članom, da si preskrbijo državljanске papirje, kar je znak, da bomo tudi na političnem polju aktivni. Pozdrav vsem zavednim delavcem. — Joseph Stiniek.

Salem, Ohio. — Pred Novim letom sem odšel od tu v Cleveland v dobri veri, da dohim tam poleg drugih clevelandskih dobrot tudi primerno plačo za delo. Po nekajdnevem iskanju službe pa sem spravedel, da je v vsemi elvelandskimi kapitalisti enako, namreč, da imajo vsa večja in tud nekaj manjših podjetij organizacije kapitalistov, ki ji praviyo "American Plan Ass'n". Namen te organizacije je, da daje delavcu kar najmanj morejo, in njega v dobrotnosti mi menda ne bo treba razkladati. Dočim se delavci delimo v različne panoge in delamo različno, čeprav bi morala biti naša stremiljenja in cilji isti, si gredo ti gospodje naši krvozelepe na roko, delajo složno in delavce jim pri tem složnem delu ne stavi nobene ovire več, vso obiljst nad njim imajo v svojih rokah.

Ker je moj prijatelj pečlar od rojstva sem v zasebnem življenju, sva se nekega večera samudila pozne v noč, ko me je povabil k sebi. Šele pozno sva šla spat, ko je bilo komaj še par ur do dne. Pozdrav vsem znancem in prijateljcem. — A. C. Dressler.

Naše družinske razmere.

Springfield, Ill. — Strinjamo se se s vsemi dopisovalci in dopisovalkami, ki so naprednega mišljenja, nikakor pa ne s dopisnico "s hriba", kot ne s ono iz Bishopa, Pa., katere pravi, da se strinja s ono "s hriba" zlasti zato, ker ne hodi v cerkev. S tem, da da ne gresta v cerkev, še nista pokazali, da sta naprednega mišljenja, pač pa da bi ju človek po drugem pisanju sodil, da hodita v cerkev, ker priporočata ponižnost in sudištenstvo, kakorino zahtevajo "božje zapovedi". Človek se ni napreden, če ne hodi v cerkev. Že mnogo sem jih videla, da ne hodijo v cerkev, toda to jim še ne zadostuje, da bi bila njih dela napredna, čeprav si oni to predstavljajo. Varajo se. Čita jo naj napredno časopisje in knjige ter pri tem mislijo ter se tako ravnaajo, kot priporočata napredno štivo, pa bodo napredne. Tudi če čitajo Prosveto, še ne moremo reči, da so s tem napredne. Ali jo čitajo od kraja do konce, ali gledajo samo na take dopise, ki katerih je razvideti prepise? Ali tudi mislijo pri tem, ko odkraja čitajo Prosveto?

Ono staromodno predbejevanje nam ženskam o hudem jeziku nikakor ni umestno. Prepričala sem se, da tudi mnogi moški nimajo toplih jezikov, temveč se s njimi lahko kosajo s vaako srboritjo jezično. Ženskam predbejevanje razne kaprice, toda le poglejano malo po ljudeh, in sicer po moških in po ženskih ljudeh (po majem so ženske tudi ljudje, dočim po razmotrivanju one dopisnice "s hriba" niso), pa vidimo, da ima človek svoje nazore in vask nekako drugačen znanje. Pri moških in ženskah dobimo napaka in pogreške, pa tudi neumestnih kaprice se pri nikomur ne manjka. Torej je krivična splošna sodba nad ženskami, da so mhaaste in sitne. Če si ženska svoji pravice, da se brani s svojim jezikom, ni nikako čudo, saj vidimo moške, ki si lastijo vso pravico nad ženskami.

Po mnenju dopisnice "s hriba" je 99 odstotkov nesrečnih žena v zakonu, ki so si tega same krive. Če je njen moč tako dober, pa mora še poleg tega kupit metlo, da pomete hišo. Ona torej ni nič kriva, saj ji še hišo pometa maš. Rojakinja iz Bishopa pa se s njo strinja! To sta Slovenki, ki sodita, da so ameriške Slovenke sploh take in dajata možem vrgled, kako morajo biti pridni, kupiti metlo in pometati.

Vso čast dam ženskam kakor moškima, ki ne spadajo skupaj v zakonu, se ne razumejo in ne gre do narazen. Naj bo kriv on ali ona, vsekakor je boljše za obo, če se ločita, ako ne moreta živiti skupaj, da bi bila zadovoljna. Zakaj bi si grenila življenje in ustvarjala pekel, če pa nista eden za drugega. Življenje je itak za delavca dovolj grenko.

Čas, ko je bila ženska zaničevana in jo je mož poniževal, je za pri kraju. Žene delajo danes povsod snako, ne strašijo se več toliko, da bi si ne mogle zaslužiti za življenje, otrsle so se cerkvenih in nazadnjaških pravilje s slepi pokornični.

Dandanes najdemo žene za vseh poljih javnega dela prav tako kot moške. Zakaj bi torej žene ne imela enake pravice s moškim. Žene delajo v tovarnah, prodajalnicah, krojačnicah in čeriljarnah. Pred dvajsetimi leti bi je bilo morda linčali, če bi rekla, da je ženska čevljarski pomočnik itd. Še sem bila v starem kraju, a od tega je že dolgo, ko sem neko štala, kako je bilo, ko je prva žena, mislim, da nekje v Italiji, postala zdravnica. Vse se je sgrajalo, celo inteligenca, časopisi so razmotrivali o tem in trdili, da to ni za ženske. Danes hi vidimo ženske zdravnice, odvjetnice, profesorice in celo v državnih zbornicah imajo pristop in glasove. Pri vseh teh delih se je ženska pogosto pokazala, da ima v svojem poslu več potrpljenja in se ločje svojemu poklicu prilagodil kakor moški. In baš ta ženska prilagodnost k poklicu in vsakemu delu je njeno najboljšo svojstvo, ki pobija vse starokopitne predsotke in nazadnjaške fraze o njenem suženstvu in ponižanju. Dandanašnja ženska razuma emancipacija je važna za obnovo človeške družbe sploh in še raditaje je potrebno, da izginejo val stari predsotki in fraze o ženskah, da je ženska samo za kuhinjo in kuhalnico, s ženo niso hlače itd.

Še eno bi rekla umetniku pesniku in pečlarju, ki je pel, da s ženo niso hlače. Vsi smo še videli ženko v hlačah in vemo, da ji pristojajo, kaj bi torej tajili. Ne onega pečlarja se pa sploh ne s ziraamo, njegova modrost je zastarela, kot pravi, da je tudi on sam še star. Za njega ni več žena, še manj kot so za ženo hlače. Če bi bila žena zanj, bi ne bil pečlar in kot sam pravi — star pečlar.

Če bi se mogli postaviti šes petdeset let na ta svet, pa bi tisti, ki še danes zaničujejo ženske, zijali še širše, kot so zijali oni staromodniki, ko so izvedeli, da je ženska postala zdravnica.

Pozdrav vsem napredno mišlčim rojakom. — Tudi ameriška Slovenka.

lähko kosajo s vaako srboritjo jezično. Ženskam predbejevanje razne kaprice, toda le poglejano malo po ljudeh, in sicer po moških in po ženskih ljudeh (po majem so ženske tudi ljudje, dočim po razmotrivanju one dopisnice "s hriba" niso), pa vidimo, da ima človek svoje nazore in vask nekako drugačen znanje. Pri moških in ženskah dobimo napaka in pogreške, pa tudi neumestnih kaprice se pri nikomur ne manjka. Torej je krivična splošna sodba nad ženskami, da so mhaaste in sitne. Če si ženska svoji pravice, da se brani s svojim jezikom, ni nikako čudo, saj vidimo moške, ki si lastijo vso pravico nad ženskami.

Po mnenju dopisnice "s hriba" je 99 odstotkov nesrečnih žena v zakonu, ki so si tega same krive. Če je njen moč tako dober, pa mora še poleg tega kupit metlo, da pomete hišo. Ona torej ni nič kriva, saj ji še hišo pometa maš. Rojakinja iz Bishopa pa se s njo strinja! To sta Slovenki, ki sodita, da so ameriške Slovenke sploh take in dajata možem vrgled, kako morajo biti pridni, kupiti metlo in pometati.

Vso čast dam ženskam kakor moškima, ki ne spadajo skupaj v zakonu, se ne razumejo in ne gre do narazen. Naj bo kriv on ali ona, vsekakor je boljše za obo, če se ločita, ako ne moreta živiti skupaj, da bi bila zadovoljna. Zakaj bi si grenila življenje in ustvarjala pekel, če pa nista eden za drugega. Življenje je itak za delavca dovolj grenko.

Čas, ko je bila ženska zaničevana in jo je mož poniževal, je za pri kraju. Žene delajo danes povsod snako, ne strašijo se več toliko, da bi si ne mogle zaslužiti za življenje, otrsle so se cerkvenih in nazadnjaških pravilje s slepi pokornični.

Dandanes najdemo žene za vseh poljih javnega dela prav tako kot moške. Zakaj bi torej žene ne imela enake pravice s moškim. Žene delajo v tovarnah, prodajalnicah, krojačnicah in čeriljarnah. Pred dvajsetimi leti bi je bilo morda linčali, če bi rekla, da je ženska čevljarski pomočnik itd. Še sem bila v starem kraju, a od tega je že dolgo, ko sem neko štala, kako je bilo, ko je prva žena, mislim, da nekje v Italiji, postala zdravnica. Vse se je sgrajalo, celo inteligenca, časopisi so razmotrivali o tem in trdili, da to ni za ženske. Danes hi vidimo ženske zdravnice, odvjetnice, profesorice in celo v državnih zbornicah imajo pristop in glasove. Pri vseh teh delih se je ženska pogosto pokazala, da ima v svojem poslu več potrpljenja in se ločje svojemu poklicu prilagodil kakor moški. In baš ta ženska prilagodnost k poklicu in vsakemu delu je njeno najboljšo svojstvo, ki pobija vse starokopitne predsotke in nazadnjaške fraze o njenem suženstvu in ponižanju. Dandanašnja ženska razuma emancipacija je važna za obnovo človeške družbe sploh in še raditaje je potrebno, da izginejo val stari predsotki in fraze o ženskah, da je ženska samo za kuhinjo in kuhalnico, s ženo niso hlače itd.

Še eno bi rekla umetniku pesniku in pečlarju, ki je pel, da s ženo niso hlače. Vsi smo še videli ženko v hlačah in vemo, da ji pristojajo, kaj bi torej tajili. Ne onega pečlarja se pa sploh ne s ziraamo, njegova modrost je zastarela, kot pravi, da je tudi on sam še star. Za njega ni več žena, še manj kot so za ženo hlače. Če bi bila žena zanj, bi ne bil pečlar in kot sam pravi — star pečlar.

Če bi se mogli postaviti šes petdeset let na ta svet, pa bi tisti, ki še danes zaničujejo ženske, zijali še širše, kot so zijali oni staromodniki, ko so izvedeli, da je ženska postala zdravnica.

Pozdrav vsem napredno mišlčim rojakom. — Tudi ameriška Slovenka.

Po mnenju dopisnice "s hriba" je 99 odstotkov nesrečnih žena v zakonu, ki so si tega same krive. Če je njen moč tako dober, pa mora še poleg tega kupit metlo, da pomete hišo. Ona torej ni nič kriva, saj ji še hišo pometa maš. Rojakinja iz Bishopa pa se s njo strinja! To sta Slovenki, ki sodita, da so ameriške Slovenke sploh take in dajata možem vrgled, kako morajo biti pridni, kupiti metlo in pometati.

Vso čast dam ženskam kakor moškima, ki ne spadajo skupaj v zakonu, se ne razumejo in ne gre do narazen. Naj bo kriv on ali ona, vsekakor je boljše za obo, če se ločita, ako ne moreta živiti skupaj, da bi bila zadovoljna. Zakaj bi si grenila življenje in ustvarjala pekel, če pa nista eden za drugega. Življenje je itak za delavca dovolj grenko.

Čas, ko je bila ženska zaničevana in jo je mož poniževal, je za pri kraju. Žene delajo danes povsod snako, ne strašijo se več toliko, da bi si ne mogle zaslužiti za življenje, otrsle so se cerkvenih in nazadnjaških pravilje s slepi pokornični.

Dandanes najdemo žene za vseh poljih javnega dela prav tako kot moške. Zakaj bi torej žene ne imela enake pravice s moškim. Žene delajo v tovarnah, prodajalnicah, krojačnicah in čeriljarnah. Pred dvajsetimi leti bi je bilo morda linčali, če bi rekla, da je ženska čevljarski pomočnik itd. Še sem bila v starem kraju, a od tega je že dolgo, ko sem neko štala, kako je bilo, ko je prva žena, mislim, da nekje v Italiji, postala zdravnica. Vse se je sgrajalo, celo inteligenca, časopisi so razmotrivali o tem in trdili, da to ni za ženske. Danes hi vidimo ženske zdravnice, odvjetnice, profesorice in celo v državnih zbornicah imajo pristop in glasove. Pri vseh teh delih se je ženska pogosto pokazala, da ima v svojem poslu več potrpljenja in se ločje svojemu poklicu prilagodil kakor moški. In baš ta ženska prilagodnost k poklicu in vsakemu delu je njeno najboljšo svojstvo, ki pobija vse starokopitne predsotke in nazadnjaške fraze o njenem suženstvu in ponižanju. Dandanašnja ženska razuma emancipacija je važna za obnovo človeške družbe sploh in še raditaje je potrebno, da izginejo val stari predsotki in fraze o ženskah, da je ženska samo za kuhinjo in kuhalnico, s ženo niso hlače itd.

Še eno bi rekla umetniku pesniku in pečlarju, ki je pel, da s ženo niso hlače. Vsi smo še videli ženko v hlačah in vemo, da ji pristojajo, kaj bi torej tajili. Ne onega pečlarja se pa sploh ne s ziraamo, njegova modrost je zastarela, kot pravi, da je tudi on sam še star. Za njega ni več žena, še manj kot so za ženo hlače. Če bi bila žena zanj, bi ne bil pečlar in kot sam pravi — star pečlar.

Če bi se mogli postaviti šes petdeset let na ta svet, pa bi tisti, ki še danes zaničujejo ženske, zijali še širše, kot so zijali oni staromodniki, ko so izvedeli, da je ženska postala zdravnica.

Pozdrav vsem napredno mišlčim rojakom. — Tudi ameriška Slovenka.

Dandanes najdemo žene za vseh poljih javnega dela prav tako kot moške. Zakaj bi torej žene ne imela enake pravice s moškim. Žene delajo v tovarnah, prodajalnicah, krojačnicah in čeriljarnah. Pred dvajsetimi leti bi je bilo morda linčali, če bi rekla, da je ženska čevljarski pomočnik itd. Še sem bila v starem kraju, a od tega je že dolgo, ko sem neko štala, kako je bilo, ko je prva žena, mislim, da nekje v Italiji, postala zdravnica. Vse se je sgrajalo, celo inteligenca, časopisi so razmotrivali o tem in trdili, da to ni za ženske. Danes hi vidimo ženske zdravnice, odvjetnice, profesorice in celo v državnih zbornicah imajo pristop in glasove. Pri vseh teh delih se je ženska pogosto pokazala, da ima v svojem poslu več potrpljenja in se ločje svojemu poklicu prilagodil kakor moški. In baš ta ženska prilagodnost k poklicu in vsakemu delu je njeno najboljšo svojstvo, ki pobija vse starokopitne predsotke in nazadnjaške fraze o njenem suženstvu in ponižanju. Dandanašnja ženska razuma emancipacija je važna za obnovo človeške družbe sploh in še raditaje je potrebno, da izginejo val stari predsotki in fraze o ženskah, da je ženska samo za kuhinjo in kuhalnico, s ženo niso hlače itd.

Še eno bi rekla umetniku pesniku in pečlarju, ki je pel, da s ženo niso hlače. Vsi smo še videli ženko v hlačah in vemo, da ji pristojajo, kaj bi torej tajili. Ne onega pečlarja se pa sploh ne s ziraamo, njegova modrost je zastarela, kot pravi, da je tudi on sam še star. Za njega ni več žena, še manj kot so za ženo hlače. Če bi bila žena zanj, bi ne bil pečlar in kot sam pravi — star pečlar.

Če bi se mogli postaviti šes petdeset let na ta svet, pa bi tisti, ki še danes zaničujejo ženske, zijali še širše, kot so zijali oni staromodniki, ko so izvedeli, da je ženska postala zdravnica.

Pozdrav vsem napredno mišlčim rojakom. — Tudi ameriška Slovenka.

Še eno bi rekla umetniku pesniku in pečlarju, ki je pel, da s ženo niso hlače. Vsi smo še videli ženko v hlačah in vemo, da ji pristojajo, kaj bi torej tajili. Ne onega pečlarja se pa sploh ne s ziraamo, njegova modrost je zastarela, kot pravi, da je tudi on sam še star. Za njega ni več žena, še manj kot so za ženo hlače. Če bi bila žena zanj, bi ne bil pečlar in kot sam pravi — star pečlar.

Če bi se mogli postaviti šes petdeset let na ta svet, pa bi tisti, ki še danes zaničujejo ženske, zijali še širše, kot so zijali oni staromodniki, ko so izvedeli, da je ženska postala zdravnica.

Pozdrav vsem napredno mišlčim rojakom. — Tudi ameriška Slovenka.

LISTNICO UREDNIŠTVA.

B. Ohio. — Zvezna senatorja iz države Ohio sta Frank B. Willis in Atlee Pomerene. Reprerentantov v kongresu Združenih držav je iz Ohija 22. Imen Valn ne moremo navesti in jih tudi ne rabite. Na vsak kongresni distrikt v državi pride en reprezentant. — Pozdrav!

Ali več, kajaj se tvoji doček take rad potega s drugimi dečki in agunja vame "porodnosti"? Odgovor na to in mnoge uganje v obnavljanju otrok najdel v knjigi "Raban blagoslovje", katere dečki pri Književni matici št. 1

Krivda za rudniško ne- zgodu v Kanadi zadene podjetnike.

ZA VARNOSTNE NAPRAVE NISO SKREBELI

Rudnik se obratovali po "ameri-
škem načrtu" in z angleščine ne-
velični rudarji.

Windsor, B. C. — Glavni vzroki
za rudniško nezgodu v Cumberlan-
du dne 8. februarja, pri kateri je
bilo uničenih tri in trideset človeških
življenj, je iskati v tem, da premo-
govniški podjetniki niso napravili v
rudniku varnostnih naprav in da so
najeli preveč angleškega jezika ne-
veščih rudarjev. Razstrelivo, ki se
je zgodilo v enajstem hodniku
rudnika št. 4 Canadian Collieries
(Dunsmuir) Limited kompanije
v Cumberlanđu, B. C., je ena
najhujših nesreč v zgodovini pre-
mogokopstva te provincije.

O nesreči sta dve vesti. Ena
pripoveduje, da je v rudniku de-
lalo petdeset rudarjev. Tri in
trideset je bilo mrtvih, deset tež-
ko ranjenih, sedem rudarjev je
pa bilo nepokodovanih. Prva
vest pripoveduje, da so takoj po
eksploziji postavili kordon straž-
nikov okoli rudnika, tako da ni-
so mogli sorodniki ponesrečenih
rudarjev do rudnika. Bile so žne
in otroci, ki so se nekaj ur
preje poslovili od svojih dragih,
kateri so ostali v rudniku. Žene
in otroci so prosili rudniške ur-
adnike, naj jih pustijo hitro, toda
njih prošnje so bile zastoj.

Druga vest pripoveduje, kako
razumijo premogovniški podjetni-
ki, kadar se računali o profittih in
človeških življenjih. Ta vest pri-
poveduje, kako kriminalno malo-
marne je vlada Britske Kolumbi-
je pri izvrševanju zakonov za var-
stvo rudarjev. V letu 1913 so ru-
darji poslali varnostni komitej,
da je preiskal premogovnik v
Cumberlanđu. Ta komitej je spo-
ročil, da jama ni varna. Pripo-
ročil je, da se napravijo gotove
spremembe. Lastniki, ki lastnje-
je ta rudnik, so pa priporočila iz-
vedli na ta način, da so takoj od-
slovili vse rudarje, ki so podpisali
peticije.

Sledila je stavka, ki ni imela
uspeha in delati so pričeli v rud-
niku po "ameriškem načrtu". Za-
poslili so azijske delavce, ki
niso znali besedice angleščine. Ti
azijski delavci so delali poleg
delavcev angleške, italijanske,
nemške in druge narodnosti.

V zadnjem provincialnem le-
gislaturnem zasedanju sta Sam
Guthrie iz New Castla, član soci-
alistične stranke, in Thomas Up-
hill iz Fernieja, član delavske
stranke, prijela vlado, ker se ne
briga, da se v rudnikih ne vpo-
stavijo varnostne naprave. Pri tem
sta posebno opozorila na nevar-
nost, ki preti v rudniku v Cum-
berlanđu. Skušala sta poostriži po-
stavbo za varnostne naprave, toda
uspeha nista dosegla.

Po nesreči so rudarji odposlali
komitej desetih, da se opuste dol-
ge stene v rudniku pri kopanju
premoga in da se Orientaleem
ne dovoli delati pod zemljo. Za-
hleva se glasi kot ultimatum, ker ru-
darji izjavljajo, da se ne vrnejo
na delo, dokler ni priznana ta za-
hleva.

ŽUPANA V ALBANYJU IMA JO ZDAJ ZA TARČO DOVTI- POV.

Albany, N. Y. (Fed. Press.) —
Tukajšnji župan W. S. Haekett je
pred enim mesecem potlašil šoh
v nekem hotelu, na katerem so
razpravljali, kako naj se mo-
dificira zakon, ki prepoveduje
zdravnikom dajati informacije
o poročni kontroli. Oni dan je pa
zapel telefonski zvonec in župan
je slišal glas mra. C. L. A. Whit-
neyjeve, ki mu je povedala tole:
"Mr. župan, Ameriška liga za
porodno kontrolo obdružava javen
šoh. Vabimo vas z drugimi me-
ščani vred, da se shoda udeleš-
te."

Župan je obešal slušalo, ne da
bi odgovoril. Šoh se je obdrža-
val. Stiri sto oseb, bogatih in
revnih, je prisostovalo shodu, na
katerem so govorniki raztolmači-
li, kakšno zlo prihaja od državne
prepovedi, ki prepoveduje zdrav-
nikom dajati potrebne informa-
cije.

Župan je hotel, da stvar ne pri-
de v častnikarske vesti.

"Nikar ne denite v list, da so
me potegnili. Nikar ne storite te-
ga," je rekel župan.

Pred mesecem dni, ko je župan
potlašil te vrste šoh, ki je bil
naznanjen, je rekel, "da on ne
potrebuje zakona."

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Solidarni stavarji. Ismed 1300
mehaničnikov, ki stavkajo v delav-
nic Chicago & Eastern Illinois
že v Danvillu, Ill., od 1. julija
l. l. se je do danes samo
56 dni izneverilo uniji in se vr-
nilo na delo med srobe. Iz drugih
delavnic omenjene železniške
družbe prihajajo ravnotako u-
godna poročila.

Dveletna stavka je bila zmagov-
ita. 90 tiskarskih delavcev v naj-
večji tiskarni v Vancouverju, B.
C., ki so stavkali od maja 1921.,
je končno zmagalo. Lastnik ti-
skarne jim je priznal unijo.

Oproščeni rudarji. Vsi obožni-
ni rudarji v St. Clairvillu, O., so
bili te dni izpuščeni iz zapora.
Državni pravdnik je umaknil ob-
tožnico, ko je porota oprostil
Roberta Farmerja in Mika Mus-
cella. Obožni so bili umora Joh-
na Majorsa v zvezi z rudarsko
stavko zadnje poletje. Samo dva
obtoženca sta bila spoznana kriv-
im in čaka ju domstjna ječa, ako
višje sodišče potrdi obsodbo. Pri-
zadeti rudarji so večinoma Itali-
jani.

Proces proti rudarjem v Wells-
burgu, W. Va., se vleče kot mor-
ska kača. Zdej je pred sodiščem
14 rudarjev, ki so obtoženi, da so
zažgali "tipel" premogovnika
McKinley v Cliftonvillu za časa
stavke 17. julija m. l. Osem ru-
darjev se je spoznalo krivim in
panju, da bodo lahko kaznovani,
dobil pa so pet do osem let za-
pors. Vseh obtožencev je okrog
200 in nekateri bivajo v Avelli,
Pa., na drugi strani meje.

Krojači, ki so zastavkali zadnje
srede v Chicagu, so bili na štraj-
ku samo tri ure, ko go se deloda-
jalci podali.

10.000 krojačev v New Yorku,
ki so stavkali nekaj dni, se vrne
v pondeljek zjutraj na delo. Kro-
jači so odglasovali za sprejem po-
godbe, ki določa 40-urni delavnik
v tednu, pet dni dela v tednu in
dvojno plačo za čezurno delo. Po-
godba velja dve leti in poteče
31. decembra 1924.

STARI, NEKO STARI ZAKONI SO SE V VELJAVI.

New York, N. Y. — "Ali so za-
koni iz leta 1828 za nezakonske
matere še dobri v letu 1923? To
vprašanje je bilo predmet raz-
prave v ženskem mestnem klubu.
Sodnik Frederick Kernochan, ki
je govoril k predmetu, je rekel,
da so se postavbe glede nezakon-
skih mater in nezakoniskih otrok
prav malo ali nič spremenile od
leta 1828.

Rekel je, da so slučajji, pri ka-
terih gre za pravice teh nesreč-
nih otrok, postali hladnokrvna
civilna propozicija, pri kateri je
li mesto, da se mu prihranijo
stroški.

Gđ. Mary Tinney, rrvhova
nadzornica newyorškega blago-
stanskega departmenta, je izre-
kla, da se mesto briga le za ekono-
miko stran vprašanja. Po se-
danjem zakonu, je menila govor-
nica, se ne more prisiliti oče ne-
zakonskega otroka, da skrbi zanj,
ako se ne dokaže, da mora otrok
živeti na javne stroške.

Walter Clark, ravnatelj Narod-
nega zdravstvenega sveta, je po-
vedal, da na Norveškem nimajo
tako starokopitnih postav, ampak
zakoni so tam moderni. Pove-
dal je, ako je na Norveškem imajo
obdolženih več moških, da so o-
četje otroka, tedaj morajo skrbeti
tudi vsi, ki so obdolženi očetovstva
in se jim dokaže, da so morebitni
očetje. To je povzročilo, da se je
številno nezakoniskih otrok na Nor-
veškem znižalo za nekaj sto v
treh letih.

Po newyorškem zakonu pa oče
nezakonskega otroka lahko na-
pravi kompromis zunaj sodišča
za vsako vrsto od pet dolarjev
naprej. Ako pa nezakonska mati
umrje, ne more nezakonski otrok
tožiti svojega očeta, da zanj skr-
bi.

To so res postavbe, ki sodijo še
v srednji vek.

Odkrit tempelj v Mesopotamiji; je star 7000 let.

Philadelphia, Pa. — Dr. Gor-
don, ravnatelj muzeja pennsyl-
vanske univerze, ki je pred nekaj
dnevi poročal o odkritju ostankov
tempelj ob reki Evfrat v Mesopotamiji,
pravi, da je po nadaljnjih
poročilih arheologov na lieu me-
sta omenjeni tempelj star najmanj
7000 let; lahko se torej smatra
za najstarejšo poslopje, kar je
znanih na svetu. Tempelj, ki je
bil posvečen bogu Luni, je stal v
kraju, kjer je bilo mesto Ur, ka-
tereza omenja biblija.

CUNO JE DIKTATOR; PET U- RITIH V RUHRU.

(Nadaljevanje s prve strani.)

proti inozemskim komunistom in
poljskim delavcem, katere Fran-
cozi svabljajo v Ruhr.

Essen, 24. febr. — Francoške
čete so večeraj izvršile kazensko
ekspedicijo v Bochum. Prišle so
pred mestno hišo z desetinami
tanki, invadirale zbornico in aretirale
šupana ter 22 občinskih svetov-
alcev, ker so prezrli nekatero
francoško odredbo. Občinski od-
bor je bil razpuščen.

Komunisti v Essenu so imeli
snoči velike ulične demonstraci-
je, pri katerih so peli "Internaci-
cionalo". Komunistični delavci se
organizirajo v skupinah za pobi-
janje nacionalistične propagande
v Ruhr. Njihovo glasilo "Frei-
heit" v Dusseldorfu piše, da mo-
raje delavci pobijati nemški ka-
kor francoški kapitalizem.

Francozi so večeraj okupirali
dve novi železniški postaji Fru-
drop in Dellweg nedaleč od tu-
kaj. In Berlinu je prišel ukaz, da
morajo uslužbeni odrezati vodo,
plin in elektriko od postaj, kate-
re zasedajo Francozi. Francozi
groze s represalijami.

Francozi so zaplenili dvanajst
milijonov mark stavkovnega skla-
da v Duisburgu. Denar je bil po-
slan iz Berlina za stavkajoče že-
lezničarje. Francoška vojska u-
prava v Ruhr je odalovila vse
nemške carinarske uradnike in
jih nadomestila s svojimi in be-
lgijskimi cariniki; tako imajo
Francozi sistem carine pod svojo
kontrolno.

Stavka telegrafskih in telefons-
kih nameščencev se razširja v
Porenju. V Mainzju je zaštrajka-
lo poštne osebe.

Francozi so pričeli v splošnem
rekvirirati blago v prodajalnicah
in skladiščih.

Govorice o tajnih pogajanjih
med francoškimi in nemškimi je-
klarskimi mogotci ter o prihaja-
jočem poreduvanju neke nevtral-
ne države — mogoče Holandske
— se ponavljajo.

HISTRIJA POLAGOMA IEGI- NJJA.

Topeka, Kans. (Fed. Press.) —
Kansas je sledil državi Iowi v od-
loku vrhovnega sodišča, da kden
je član I. W. W., s tem se ne kri-
zakona proti kriminalnemu sindi-
kalizmu. William Murphy, ki je
bil obsojen na štiri leta ječe sa-
mo zato, ker je član omenjene
organizacije, je bil s tem odlokom
oproščen.

Iowako vrhovno sodišče je s o-
nakim odlokom oprostilo Henry
Tonna.

Garnarvon dobi polovico Tutankam- enovoga bogastva.

London, 24. febr. — Sir Frede-
rick Kenyon, direktor angleškega
muzeja, je dejal, da polovica zla-
ta in drugih zakladov v grobu fa-
raona Tutankamena pripade lordu
Garnarvonu, ki je odkril grob in
zaklade. To je staro pravilo,
da odkritelj arheoloških predmet-
ov dobi polovico najdbe.

Kenyon je dalje rekel, da ek-
spedicija angleškega muzeja v
kratkem obnovi kopanje v Ca-
chermishu, Sirija, kjer je nekoč
stalo mesto starodavnih Hititov.

Poljaki in Litvinci se še vedno streljajo.

Varšava, 24. febr. — V nev-
tralnem pasu pred Vilno se nada-
ljuje preselideno streljanje. Pol-
jski letalec poročajo o velikem ki-
banju rednih litvinskih čet s top-
ništvom vred. Poročajo tudi o
koncentriranju ruskih rdečih čet
na litvinski meji.

Poljaki pravijo, da nemški
častniki vodijo litvinske čete.

Na Irskem se tudi streljajo.

Dublin, 24. febr. — Irski repu-
bličani so snoči izvršili več napad-
ov na mestno hišo, telefonske
centrale in vojašnice v Dublinu.
V bojih je bil ubit en vojak in
več civilistov, med katerimi je tu-
di neka žena, je bilo ranjenih.
Uradno poročilo se glasi, da je
bilo večeraj utihel šest republiča-
nov, med katerimi je tudi njih
poveljnik republičanskih čet Sean
Fitzpatrick. Rebeli so požgali dva
gradova na deželi.

Alli leži mati pravilno plant in
sitet angleško? Naročil si "Slo-
vensko-angloško slovnico", katero
je izdelal in ima na prodaj Knji-
ževna mesto S. N. P. J.

Povest "Jimmie Higgins" je
sveto čuto ameriškega proteta-
rista ob časa velike vojne. Dobi se
pri Književni mestici S. N. P. J.

Pismo iz Rusije.

Moskva. — (Poroča Anise, ko-
respondentka F. P.) — Stanov-
nanski odbor, ki je bil imenovan
v minulem poletju, da preskrbi
stanovanja delavcem in dijakom
v Moskvi, je zdaj poročal, da je
rekviriral 12,657 v ta namen. —
Stanovnanski problem je zelo pe-
ree še več ko leto dni. Stanova-
nja primanjkuje prvih radi de-
strukcije hiš v teku vojne in ve-
likega pomanjkanja kuriva in
drugih vsled ogromnega narašča-
ja prebivalstva v Moskvi.

Mestna sovjetska uprava je
aklenila zadnje poletje, da mora
mesto dobiti deset odstotkov
prostora v vsakem poslopju za
one, ki nimajo stanovanj. Odbor,
ki je oskrbel to delo, je del 6277
sob delavcem, 854 sob stranki-
nim odborom, 1792 sob sovjet-
skim nameščencem, 200 občins-
kim uradnikom in 902 sob dija-
kom na višjih šolah.

Nova buržoazija, ki se je zare-
dila po uvedbi nove gospodarske
politike, se je postavila v bran
proti odstopanju stanovanj, toda
zakon je na strani delavcev in
buržoazija je morala dati sobe.

Vserski centralni izvrševalni
odbor je naznanil v uradnih li-
stih, da privatno osebe ali tuje
vlade, ki kupijo ruske parnike,
katere je ukradel in odpeljal iz
ko je pobegnil po likvidaciji za-
vladovstoka admiral Stark, ko
nje caristične postojanke v Vz-
hodni Sibiriji, store to na lastno
odgovornost. Ruska vlada bo za-
hleva ukradene parnike.

Stark je že prodal eno ladjo
japonski vladi za 20.000 slatih
rublej in pozneje je ponudil Ja-
poncem tudi transportni parnik
"Ohodsk". Sovjetska vlada naza-
nanja, da ne priznava teh kupelj
in si pridržuje pravico zapleniti
ladje, kjerkoli jih najde.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Zemlja ga je podsula. Andrej
Matjaž, rudar v Rablju, je s di-
namitom razstreljeval v rudniku.
Ker se dinamit ni hotel takoj vz-
neti, je hotel Matjaž napraviti novo
vžigalno vrvice. V tam trenutku
pa je nepričakovano nastala ek-
splozija in je zemlja podsula
Matjaža, ki je dobil pri tej prili-
ki težke poškodbe po glavi in na
nogah. Zdravi se v ljubljanski
bolnici, vendar pa je njegovo stan-
je zelo nevarno.

V znamenju alkohola. Buda-
Alojzij Štih, je popil v večje
družbo v neki gostilni v Krmeljju.
Razgrti od alkohola so se moš-
karji kmaju pričeli pripraviti,
končno pa so se tudi stekli. Po-
sledica je bila, da so na Štiha na-
valili trije njegovi tovariši, ter
ga tako močno pretepli, da je mo-
gal iskati zdravniške pomoči v
ljubljski bolnici.

Drobne vesti. V Škofljancu so
doslej neznanj tatovi vliomli v te-
govino Teresije Komljan ter od-
nesli blaga in gotovine za 64.000
kron. — V Sori je bilo vlomljeno
v trgovino Ane Jereb. Škoda je
18.000 kron. — Julijani Križave-
vi iz Stara Loke je bila v Dalma-
tinovji ulici v Ljubljani ukradena
košara z jajci.

Amnestija je bila izdana 23.
jan. za vse liste, ki so bili pred
vojskim sodiščem obsojeni na 6
mesecev ječe, onim pa, ki so ob-
sojeni na 1 leto, je kazen zmanj-
šana na 6 mesecev.

Naša vlada je sprejela zahtevo
Bleerove banine skupine, da se
izplačilo drugega obroka dolar-
skega posojila odgodi do spomja-
dl.

Aretacija bivšega avstrijskega
častnika v Celju. Državna polici-
ja je aretirala v Celju na zahte-
vo stranke I. bivšega avstrijskega
poročnika dr. Arnolda Koglerja
pri vlaku, ko se je nameraval
vrniti v Avstrijo. Stranka I. ob-
tožuje aretirane, da je dne 14.
aprila 1916 kot kadet nadomest-
nega strojnega oddelka pri trans-
portu na tirsko fronto v vlak
med Velikovezem in Celovecem za-
naj pred stopnicami privezal na
steno nekoga kuharja prvega ba-
taljona, na kojega ime se veš na
spominja. V Celovecu je pri odva-
zanju onevečen padel na tla in
je moral priti vsled tega v bolni-
ško okrobe. Kogler dejanja kot
takega ne taji, pač pa imenuje
je kot vodjo tokratnega trans-
porta nadporočnika Alfreda
Boscha, v civilu finanšnega ur-
adnika ex Dunaju. Da se spravi
zadevo v javnost, se prošijo do-
tične osebe, ki bi kaj podrobneje
vedele o navadenem slučaju, da
si sporočijo državnim policiji v Ce-
lju.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Izborg. 27. junija 1907
v drжавi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 30. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILL.

Izvrševalni odbor:
UPPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calarik, podpredsednik Andrew Vidrieh, R. F. D. 7,
Box 31, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka
Blaiz Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jula Zverovnik,
upravilaj glasila Filip Gadin.

FOROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin
Zelenaker, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vidor, Box 673, Ely, Minn.,
John Terelch, Box 52, Hendersonville, Pa., John Gortich, 414 W. Hay St.,
Springfield, Ill.

BOLNISKI ODSEK:

OSREDNJE OKROJE: Blaiz Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawdale Ave.,
Chicago, Ill.

VZHODNO OKROJE: Jacob Ambruhl, Box 286, Moon, Kan., Pa.
John Grofelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROJE: Anton Selar, Box 104, Gross, Kans., na Jugoslov.
Max Mare, Box 186, Buhl, Miss., na severozapad.
Milo Zagel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zeitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank
Somrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St.,
Cleveland, Ohio.

Združbeni odbor:

Predsednik: Frank Alet, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Owen, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Štruk, 1191 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.
POZOR!—Korespondence s gl. odborniki, ki delajo v glavnom uradu,
se vrši tako:

VSA PISMA, ki so usnelaja na pošto gl. predsednika se usnelajev
Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNISKE PODORE SE NASLOVJE: Bolniško taj-
ništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki so sličeje gl. izvrševalnega
odboru in jednoto vrže se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Law-
dale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z SLAGAJNISKIMI POSLI se pošilja je na
naslove: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošilja je
Frank Zeitzu, predsedniku nadzornega odbora, ligar naslov je sprenj.

Vol pririzi na gl. porotni odbor se naj pošilja je na naslove: John Under-
wood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasa, naročila in spisi vse bar-
je v zvezi s glasilom jednota, naj se pošilja na naslove "Prosveta", 2657-59
So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

KJE SE NAHAJA

Anton Ruter, doma iz Podgrada
na Primorskem. Pred dvema leti in
pol bival je v Blaiz, W. Va., a se-
da ne vem, kje je. Cenjens ro-
jake prosim, če kdo ve za njegov
naslov, da mi to naznani, za kar
dobi \$200 nagrade. Maj naslov
je: Louis Bartol, P. O. Box 18,
Reynoldsville, W. Va. (Adv.)

FRANK PINTAR

dne 6. februarja 1923 šel je zdrav
in vesel na delo v premogorov v
Ruselton, Pa., Superior Coke and
Coal Co. Ob jednjasti uri dopol-
dne ga je doletela nesreča, namre-
reč utrgala se je plast kamenja
čez celo celico, v kateri je delal.
Mislil je, da bode ubešal, pa ni
bilo mogoče, ker se je nahajal
kakih 75 čevljev od varnega pro-
stora to je "entry". Vselo je tri dni
da so ga odkopali, sveda o živ-
ljenju ni bilo za govoriti. Pokoj-
nik je bil mirmega značaja in zelo
priljubljen pri ljudeh. Rojen je
bil v Poljanah nad Škofjo Loko,
Gorenjsko. V Ameriki je bil okrog
11 let. bil je star 28 let. Tukaj v
Ameriki zapušča mena, žalujočega
brata in polbrata Antona, v sta-
rem kraju pa stariša, tri brate in
dve sestri.

Iakreno se zahvaljujem vsem, ki
so me tolažili v uri žalosti. Šrésna
hvala volam fantom iz Ruselton
št. 1-2, kateri so položili krasen
venec na krsto pokojnika. Naj-
lepiša hvala vsem organizacijam,
ki katerim je spadal, katere so mu
vse po vrsti darovale krasne vence
v blagi spomin. Bil je član Dr.
Planinski vrh št. 365 S. N. P. J.,
član ameriškega dr. Moose in član
U. M. W. of A. lokal št. 3136 v
Ruselton, Pa. Lepa hvala vsem,
posebno pa Jacob Pompe in nje-
govji soprogji, nadalja Fr. Pivku,
Fr. Matko in njegovi soprogji, pri
katerih je stanoval, Louis Oberču
in nadalja Karol Borin, Lovrene
Kaušič in soprogji, George Ušenič-
niku, kateri so prišli iz oddaljene-
ga Nyggan-a mu izkazat zadnji
pozdrav.

Pokopan je bil po civilnem ob-
redu na pokopališču v Ruselton,
Pa. Tehi, nepozabni brat, kelim,
počivaj mirno v ameriki grudli.
Zaljubljeni ostali: Jacob Pintar, brat,
Tone Pintar, polbrat in v starem
kraju Jacob oče, Marjana mati
John, Matevi in Paul, bratje-
Marjana in Jerica, sestri.
Jacob Pintar, Morgan Pa., Box 92.

**FRED ODEHODOM V DOMO-
VINO**

bi zelo rada izvedela za mojega
brata John Kavčič-a, doma iz vasi
Lesno Brdo, pri Vrhniki na
Kranjskem. On je v Združenih
državah že okrog 20 let. Vedela bi
rada, ako je sploh še živ, ali ne.
Cenjene rojake lepo prosim, če
kdo ve kaj o njem, naj bi to spo-
roči. Ako bo sam šital te vstrelje,
naj se nemudoma prihlasi na na-
slov: Ivana Prebil, 932 Presco St.,
Waukegan, Ill. li pa mlajši sestri
Mary Kavčič, 217 Franklin Street,
Waukegan, Ill. (Adv.)

POTREBUJEMO — srednjeje
starosti ženske, za hišna dela pri
mali družini, Dober dom. Pripo-
ročila. Oglasite se pri 6338 Stan-
ton ave. — Tel. Highland 0481,
Pittsburgh, Pa. (Adv.)

**POJDI TE ZA DELARJE—
\$50 DO \$100**

na teden, nekaj novega, ni stare ali
prekušeno. Polje čisto novo za pro-
dajo, ne potrebuje nobenih sklen-
jenj, vsakdo kupi na prvi pogled.
Pakazete 50 tlm in 40 jih gotovo kupi.
Rokazete v eni minuti. Bred žrnja
pialno pero, nekaj iz dvajsetga sto-
letja isanejbe. Na mudi, na potrebu-
jete žrnja, vzorec po \$26. 18 karštno
posladeno pero, Denar vrnem, ako
z tako kot opisano Agentje imajo
200 procentov dobička in določen
okraj za prodajo. Pišite nam po
agencijo še danes. Inkless Fountain
Pen Co., Dept. L — 1523 — 8th St.,
Des Moines, Iowa. — (Adv.)

**KONZERVIRANO
MESO V KONVAH**

(ali takovani "Piksen flahs"
golaj) narejeni in govejega me-
sa z okusi kot v starem kraju.
Se vam poizje na manj kot 10
štetelj po 1 funt za \$6.50.
Z naročilom je poslani na manj
kot \$2.00 ali pa vse svoto, dro-
gno ostalo pošljemo na C. O.
D. Naslov:
AMERICAN HOME CANNERY
C/O M. KRAJZ,
P. O. DAVIS, W. VA.

**DOMAČE
PREKAJANE MESSNE
KLOBASE**

finega okusa, narejeni po staro-
krajsem načinu, kot sta jih oče
pa mati napravila, se zopet

Josip Jurčić. Hči mestnega sodnika.

Izvirna zgodovinska povest iz 16. stoletja.

(Konec.)

Nekega popoldne so se bližali trije moške na kamnih gradu Turjaku: Auersperg sam, Sumerek in Grniščak. Dama je imel stari sodnik zopet videti svojo hčer. Pa nikakor ni mogel biti vesel; zamišljen je sedel na konju, in ker nekaj potov ni odgovarjal Simonu, je umolknil tudi ta. Grof pa je bil previzok, da bi se bil menil s tem ali onim plebejem. Edino, kar jima je povedal oč Ljubljane do Turjaka, je bilo to, da, kadar se oprosti svoje obljube in odda deklico očetu, boča govoril še z obema; zdaj pa se jima ni ničesar bati.

Ko so prišli v grad, sta ugledala meščana dobro znanega človeka, Cirijanija, kateri je strme gledal, kako je to, da Auersperg prihaja v družbi teh dveh mož. "Povejte temu malovrednemu, žu, gospod glavar!" — je dejal Simon — "da, če je še kaj moša v njem, naj se meni zgleda, kadar ga je volja. Jaz bi rad z njim govoril ene besedo."

Glavar ni odgovoril meščanu ničesar, ampak poklical je Laha na stran in mu dejal: "Priatelj moj, danes morate Vi zame nekaj darovati."

"Ničesar vam bi ne more odročiti, vesel sem, če se vam morem izkazati hvaležnega. Morebiti hočete, da shranim Vaša tovariša?" vpraša Cirijanij.

"Ne, temveč deklice svojo morate dati očetu nazaj."

Italijan je povedal oči in umolknil. Takoj pa mu je strast zavrela vročo južno kri, stisnil je pest in dejal:

"Terjajte, da šiviljenje svojo zastavim za Vas, in bom je. Tega pa ne zahtevajte, osebno zdaj ne. Brez nje ne morem in nečem živeti. Dva dni in še pozneje, ko sem je pripeljal semkaj, bi jo bil dal nazaj; zdaj se mi zdi, da je malo voljnija, zdaj ne morem." Takov odgovor je plemenitaha Auersperga tudi razsrdil. Zani-

Ijivo je pogledal Cirijanija in dejal:

"Veste Vi, da sem jaz voljo svojo do dejanja dogladil že drugičim možem nasproti, kakor ste Vi? Zaponniti si dobro, da imam jaz Vam zapovedovati, ne Vi meni. Vaak berač se prevzame, kadar se nasiti, tako tudi Vi. To je pa zaraditega, ker ste pozabili, da ste prišli k meni žisto z golo mošnjo ter niste prinesli ničesar, razen kar ste imeli na sebi in suhotno kljuse pod seboj."

"Tudi pošten meč in poštene rodovine ime in še hočete krepko roko, ki zna odgovorjati na enake besede, kakor so Vaše," pravi Italijan.

"Bomo videli," odgovori grof in odide.

Znano je, da malokatero očitanje človeka, ki ima še kaj časti v sebi, tolikanj speče, kakor še se mu v oči vrže berastvo, in se mu še našteva, kaj in koliko dobrega je ponevrednem užil od nas.

Lahko se torej raseodi, kako je bilo Cirijaniju v tem hipu, ki je že po naturi bil burne in nagis krvi, poleg tega pa je živel še v onem času, ko je svet vako malo resnično gli namišljeno razslištev menil popraviti in maščevati samo s krvjo.

Gospodar Turjaški je paš vedel, da bi njegov gost njemu navzile kaj poskušal. Da bi morebiti z deklico ne pobegnil, je ukazal dvema služabnikom postaviti se pred durí tiste stanice, kjer je bivala hči mestnega sodnika, in jima ostro zapovedal, nikogar izpustiti. Potem je šel zopet k meščanoma.

Morebiti da bi poslednjima razkazal nekaj bogastva svojega, je bil zapovedal še prej pogostiti meščana. Toda stari sodnik se vj ničesar hotel dotekniti, dokler mu bi videl hčere.

Zatorej ju je vedel glavar, brá ko je prišel nazaj, po stopnicah navzgor do sobe dekličine. Ko so stopili v stanico, je stala deklica v sredi, belo oblečena in obrnjena proti vratom. Za roko jo je držal Cirijanij. Ko je očeta zagledala na pragu, je vzkliknila od veselja, hotela s silo izpustiti se Cirijaniju, a ta jo je trdno držal. Ravno ko je izgovorila besedo "oče", izvleče Italijan nož in zavpije z divjim krikom:

"Nič se živ ne bo vzela meni, tudi vsi grofi Auerspergi ne!"

Rekli jo zabode v srce. Stari sodnik ni črhnil besede, kri mu je šla z lica, naslonil se je na zid, zdrnil in omedlel na tla.

Tudi grofa je naglo hudodelstvo tako prevzelo, da sprva ni vedel, kaj storiti.

Poštenjaka Simona je sicer tudi ospunilo, a ne toliko, da bi si ne bil v svesti, kaj je potreba po njegovi najboljši pameti. Prpčno je mogel Cirijanija uskočiti, je bil Simonov kratki meščanski meč v trdno vajeni roki. Boj je bil kvatek. Lah se s svojim nožem ni mogel braniti. Kmalu se je zvrnil.

V trenutku je bila soba polna služabnikov, ki so strme gledali, kaj to pomenja.

Tudi gospodar je bil v tem reč premislil po svoje. Ukazal je hlapcem, naj starega sodnika in njegovo mrtvo hčer spravijo v mesto. Grniščaka pa je zapovedal zapreti, rekoč, da v hiši njegovi nima nihče pravice, koga kasnovati, nego-li on sam in njegovi bratje.

Zastoj se je Simon izgovarjal, da je tudi njemu obljubljena varnost, zastoj se je hlapcem sedito branil po medvedje, polomili so ga do tla in moral je ostati v zaporu.

Med tistimi dnevi, ob katerih je Ljubljana, osredok lepe kranjske dežele, vladajočega svojega vojvoda pondravila s gromovitim veseljem, se šteje tudi pepelnina sreda leta 1423. Ta dan je bil Ernest sam prišel v Ljubljano, da bi mestu zopet povrnil mir in pokoj.

Takoj je zaslišal od poslanov mestnih, kako deželni glavar Auersperg pod noge meče sveto pravico, poslal in skliceal je bil v Ljubljano več veljavnih mož, svetnega in duhovskega stana, ki so imeli nalogo, Auerspergove pregrehe preiskovati in če se uresniči, kar toži jo meščanje, ostro soditi ga.

Daal so ga ne samo njegovi sorodniki podpirali in zagovarjali, temveč tudi večina kranjskega višjega plemstva, je bil vendar odstavljen in obojen na smrt.

Ko je torej na omenjeni dan vojvoda sam prišel v Ljubljano, da bi razjarjena meščane potola-

žili, ne oziraje se na njihovo zgodovinsko vrednost in redkost, valed katerih so posamezni kosi za ljubitelje dragocenosti naravnost neprecenljivi. Diamanti, kakor "Orlov", "Sah" in "Suney" imajo večstoletno bogato zgodovino za seboj in se na teh tudi v žarečem ognju krasično bleščečih kamnih popolnoma nič ne opaci, koliko krvi je že preteklo radi njih in koliko zla so prinesli človeštvu. Celó v dobi sedanjega sovjetskega gospodarstva, so carski zakladi učinkovali usodopolno. Valed ogromnih posestev je bila sovjetska vlada haje prisiljena, da je sestavila preiskovalni osek, ki je spoznal 21 članov komisije krivim in jih je obsodil na smrt. Vseh 21 je bilo ustreljenih in sestavljena nova komisija s silno strognimi kontrolnimi predpisi. V komisiji se nahajajo vseučiliški profesorji, ła-

Sumerek, ki je bil pri sodbi proti Auerspergu eden najglavnejših tožnikov in prič, ni dolgo živel. Šel je kmalu za hčerjo, poprej pa je še videl, da je bil na njegovo mesto za sodnika izvoljen njegov prijatelj Simon Grniščak, ki je bil še pred sodbo izpuščen iz zapora. Ker prve veste, katero si je isbral, ni mogel dobiti, je ostal žive dni svest avtemu pismu, ki pravi, da je "bolje, če človek ostane tako."

Bivši nemški cesar Viljem, ki se je pred kratkim poročil, ni srečen v zakonu. Pripovedujejo, da je živel s svojo ženo le par tednov skupaj, da pa živita sedaj oba ločeno. Viljem je vedno bolj siten in zajedljiv, in odkar se je poročil, ga njegova okolica ne čeni več tako, ko prej.

Čisto neverjeten dogodok čitamo te dni v časopisih: Anglež lord Valter Raleigh je vložil prošnjo za ločitev zakona, ker njegova žena vedno, kadar se on pojavi pred njo, začne molčati, ker se ji je enkrat malo zameril. In to traja že osemnajst let! "Ta čudna žena", navaja lord Raleigh, "je ali blazna, ali pa je svetnica." Vprašal je zdravnika za svet, pa mu niso vedeli pomagati, temveč so se mu le pritaženo smejali. Toda končno je ta neverjetna ženska trdoglavno razburila tudi njegovo hladnokrvno angleško potrpežljivost, v kateri je vztrajal osemnajst let, in je vložil prošnjo za ločitev zakona. Mnogo se ugiba, kako bo sodišče njegovo prošnjo rošilo. Nekateri pravijo, da je to dovolj tehten razlog za ločitev, drugi pa menijo, da bi taka voproga zaslužila celo nagrado za vzgled drugim ženicam, ki ne morejo z jezičkom mirovati niti v spanju.

Razno. Bivši nemški cesar Viljem, ki se je pred kratkim poročil, ni srečen v zakonu. Pripovedujejo, da je živel s svojo ženo le par tednov skupaj, da pa živita sedaj oba ločeno. Viljem je vedno bolj siten in zajedljiv, in odkar se je poročil, ga njegova okolica ne čeni več tako, ko prej. Čisto neverjeten dogodok čitamo te dni v časopisih: Anglež lord Valter Raleigh je vložil prošnjo za ločitev zakona, ker njegova žena vedno, kadar se on pojavi pred njo, začne molčati, ker se ji je enkrat malo zameril. In to traja že osemnajst let! "Ta čudna žena", navaja lord Raleigh, "je ali blazna, ali pa je svetnica." Vprašal je zdravnika za svet, pa mu niso vedeli pomagati, temveč so se mu le pritaženo smejali. Toda končno je ta neverjetna ženska trdoglavno razburila tudi njegovo hladnokrvno angleško potrpežljivost, v kateri je vztrajal osemnajst let, in je vložil prošnjo za ločitev zakona. Mnogo se ugiba, kako bo sodišče njegovo prošnjo rošilo. Nekateri pravijo, da je to dovolj tehten razlog za ločitev, drugi pa menijo, da bi taka voproga zaslužila celo nagrado za vzgled drugim ženicam, ki ne morejo z jezičkom mirovati niti v spanju.

ni vlada in druge osebe, katerih značaj in družabni stalež jamčita za njihovo poštenost, tako da je pričakovati, da noben predmet ne bo več izgnil v privatnem žepu. Ameriško časopisje se v zadnjem času zelo mnogo bavi z ruskim kronskim zakladom. Po načrtu sovjetske vlade se večji del dragocenosti prepelje v Ameriko, ker so tamkaj najbolj premožni kupci. Tako je mogoče, da be diadem carice Katarine Velike, ki je krasil glavo nordijske Semiramis, kmalu dišil čelo kake ameriške milijarderke. Dame iz Morgonove, Rockefellerjeve in Diamontove rodbine bodo tekmovala s krvjo omadečevano zapuščini Romanovih in diamanti "Orlov" ki ga je carjev morilec Grigorij Orlov podaril svoji ljubici, bo kmalu šaburjal kot okrask na kake newyorške bogatašnje tamokhajajo vseučiliški profesorji, ła-

ni vlada in druge osebe, katerih značaj in družabni stalež jamčita za njihovo poštenost, tako da je pričakovati, da noben predmet ne bo več izgnil v privatnem žepu. Ameriško časopisje se v zadnjem času zelo mnogo bavi z ruskim kronskim zakladom. Po načrtu sovjetske vlade se večji del dragocenosti prepelje v Ameriko, ker so tamkaj najbolj premožni kupci. Tako je mogoče, da be diadem carice Katarine Velike, ki je krasil glavo nordijske Semiramis, kmalu dišil čelo kake ameriške milijarderke. Dame iz Morgonove, Rockefellerjeve in Diamontove rodbine bodo tekmovala s krvjo omadečevano zapuščini Romanovih in diamanti "Orlov" ki ga je carjev morilec Grigorij Orlov podaril svoji ljubici, bo kmalu šaburjal kot okrask na kake newyorške bogatašnje tamokhajajo vseučiliški profesorji, ła-

Influenca

napada ljudi s veliko hitricó. Hud prehlad, bolečine v glavi, hrbtu in drugih delih, bolečine v mišicah, mrzlica in splošna osamoglost so nektera znamenja te bolezni. Kaj naj se stori za to? Ostanite v postelji ali doma dokler ste bolni in vzemite

SEVEROVE TABLETE ZA PREHLAD IN GRIPU. Ravnajte se po navodilih, ki se dobe v omotu. Cena 30c.

Organov za dihanje se najraje prima in valed tega je važno, da imate vedno čoma pri rokah

SEVEROV BALSAM ZA KAŠELJ

Cena 25 in 50 centov.

Grip je večkrat bolno in pokvarjeno, pomoč dobite ako rabite

SEVEROV ANTISEPSOL

za grgranje v grlu in za izpiranje nosa, s čemur držite čisti prehod in prost nalezljivih bacilov. Cena 35 centov.

Gornja zdravila se dobe v prodaj v lekarnah. Vselej uprašajte po "SEVEROVIM" in ne jemljite drugih.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

KAKO LAHKO POTUJETE V STARI KRAJ PREKO TRSTA ZA \$70.00.

PISITE TAKOJ ZA POJASNILA NA

EMIL KISS, bankir, 133 SECOND AVENUE, NEW YORK CITY.

Cena za predplačane listke (za najprej plačane karte) od Zagreba do New Yorka \$105.— in \$8.— za osebni davek! Pošljamo denar v domovino! Plačamo 4% obresti na vloge!

NOVO LETO, NOVE URE, NOVE CENE.

Dobili smo v zaloga prave Egipt. meška in šenske ure, ki so tako krasi, da boste takoj na prvi pogled kupili eno. Ure so vse prave Egipt. izdelka in nekaj čisto novih. Dopolnite za vsaki naša polička in mi vam pokljimo naš opek na največje ure hrupljive (s a tom si pripravite dolarje. Ure se vse preskušene, drže pravi čas do sekunde in vsaka je garantirana. Cena pa se uljže kad se kadaj povpi.

Velika zaloga pravih glasnih Columbia Gramofonov

slavnost, namste in vseh ških glasov. Dobite pri nas. Pišite po naš. Mi smo odlični zastopniki v Connemaugh, Pa., za prave nove, glasne Columbia gramofone in ploste.

IVAN PAJK, 24 Main Street, Connemaugh, Pa.

CUNARD BODITE ZA VELIKONOČ v JUGOSLAVIJI

Sijajna prilika za potovanja z enim najhitrejših in največjih parnikov. Odpuče iz New Yorka

AQUITANIA 45,647 tonelast Marca 20 (VIA CHERBOURGH) v osmih dneh ste doma.

Po posebni odredbi se bodele vosili brez vsake brige vse do vašega doma.

Udobnost, hrana, postrežba nenadkriljiva. Poskrbite si za prostora takoj.

Za pojaanila, cene, itd. uprašajte kjerkoli pri zastopnikih ali agencijah ali pri

CUNARD LINJE 140 N. Dearborn St., CHICAGO, ILL.

POTREBNA KNJIGA.

Vsak, kdor zna še nekaj angleško in se hoče izpopolniti v znanju, ter svedeti pomen neznanih besed, katere vidi na napisih v časopisih, v knjigah, itd., potrebuje

ANGLESKO-SLOVENSKI BESEDNJAK.

Rabili boste ta knjigo leta in leta. Cena je \$5.00. Naročite na naslov:

DR. F. J. KERN, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi blađ hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vedno je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklene in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Groceries, sladničarjem in v prodajalno šoleznina damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nečednostih.

IVO BORLI.

(Dalje.)

Res Ninina celo večnost ni nazaj. Jernej pa kakor na trnju. Še čudež, da je vse tako mirno. Toda kar naenkrat in kakor da je zrasla iz zemlje, stoji tam na oglu črna postava in gleda sem... Jerneju se kri sledeni... Ali bi zakašljaj ali bi nbežal?... Postava se bliža... Jernej napravi oboje: najprej zakašlja, potem jo ubere... Tu za njim oster žvižg in od vseh strani nagle noge... "Stoji! Sicer ustrelim!"

Jernej ne more več... noge mu kar odrevene... In za tilnikom ga že drži trda roka, na rokav začuti mrzlo želazje...

— Ali vendar! Mu reče debel človek in mu pogleda čisto v obraz. Saj se mi je zdelo, da si tudi ti med ptički, pa le nisem mogel še verjeti! Kje je tovariš?

— Kak tovariš! zagrgra Jernej.

— Tako? Je že prav! Marš naprej — najdemo ga že sami!

Pa ga niso našli! In ker ga niso našli, je moral on, Jernej, izmahniti tistih tisoč kron, ki jih je ono noč izgnilo iz vile s raznimi dragocenostmi, ali pa da je vsaj pomagal — naj pove torej komu? Ali ni bil Anton Kljuka, imenovan Ninin?... Jernej molči. Oziramo trdi vedno isto: on je stal tam, čakal neko žensko — imena ne more povedati — in pe ve ničesar. Zakaj je zakašljaj? Ker je bil prehlajen. Zakaj nbežal? Ker se mu je mudilo domov.

Že prav! Pride dan razprave. Jernej se prestraši, a obenem razveseli — tudi Ninin je med povabljeni. Toda še razume: Ninin je priča — ujnini ženaki sta nedvombeno dokazali, da je bil isto uro doma.

Torej; bo ali ne bo? Jernej ostane pri svojem. Toda še mu začno sodniki ginljivo na dušo govoriti: Saj radi verjamejo, da je samo žrtev; prestž je še mlad in neizkušen, da bi bil počel sam od sebe tako grobojho; ali vse mu ne bo nič pomagalo, če ne pove, kdo ga je zapeljal. Naj bo vendar pameten in si olajša vest, pravici pa pomaga, da kaznuje pravega krivca. Kaj bi rekel njegov rajnik očec, kaj bi rekla njegova uboga rajnika mati, ako bi videla sina —

Tu predsednika nastavi glasen jok. Tudi Jernej se ozre. Kdo joče? Ninin joče, krčevito joče. Zakaj? ga očrno pozove predsednik. Zato, ker tako mučijo človeka, poštenega in nedolžnega, čerprav je samo ubog glasavec. In zato joče, ker se njeemu tako smili, da tega kar gledati več ne more. Potem naj gre ven! krikne predsednik. Toda Ninin ne gre. In se tudi že polotaki; zakaj Jernej molči, kakor je molčal dosmahal, trdi, kar je trdil. Kako — on da bi izdal prijatelja, ki je tolikokrat sam krivico trpel, se žrtvoval za druge, ki

še vredni niso bili, dočim je Ninin sam ravno zdaj s grenkimi solzami pokazal, kako se mu smili nesrečni drugi... Ne in ne, naj se zgodi, kar se hoče! ...

— Tudi prav! se razjezijo sodniki. In v jezici kajpak krivično razsodijo: dve leti trde ječe!

No, pa se jim takoj skoro zasmlili neumni zakrknjenež. Zakaj že se vidi, da se mu vendar še ni popolnoma zaprlo srce. Tak jok se ga je polotil, da ga vsega pretresa in tako mlo jih gleda, da sede še vedno kakor prilimani na svojih prostorih.

— No, dve leti! Saj ni taka reč! zamrma predsednik. Sicer pa ste sami krivi!

— O, saj ne jočem zato! vzklikne Jernej. Ampak vi, vi ubogi gospodje se mi smilite, ki imate tako hudo službo in vam je tako težko po pravici soditi! ... Saj vi niste krivi — postav se morate držati! ... Toda grenko se človeku zdi, ko morate dati zaradi malo drv čeli dve leti ječe! ... Kako? "Začadi malo drv?" Kaj to pomeni? Zdaj šele Jernej počasi pojasni, da je žel neki njegov tovariš — imena pa le ne bo nikoli povedal! — samo po malo drv čez tisti zid, on pa je čakal, da jih ponese, pa so ga gospodje sodniki tako strahno pomotili, da so ga radi denarja obsodili!

No, še se sodniki iz srca smejejo. A? Radi drv? In smilijo da se mu — oni njemu! Ne, to je res še neverjetno: tako mlad človek, s hribov doma, pa že tak komedijant! Kmalu bi jih bil speljal na led, njih, stare lisjake! In smeje se odidejo skozi vrata. Jerneju pa je radi te nove njih zmote le še bolj hudo, in še bolj gorko se razjoče nad njimi. Stražar ga mora prav suniti pod rebra, da se premakne.

Toda — ali je ta strahom, stražar, kaj na boljsem? Ali ni v smoti tudi on, misleč, da popelje zdaj kdove kakega hudodelca v zapor, pa vleče nedolžnega! Ali ni, da se moraš zjokati tudi nad njim?! Družino ima revež, in kdo ga vpraša, ali ne bi opravljal rajši drugega posla! O svet, kako si žalosten, o ljudje, kaki siromaki ste!

Okvir teh naših zgodbic je preozek, da bi spravili vse nadaljnje doživljaje Jerneja Vesela vanj. Naj omenimo le, da je prišel iz kaznilnice šele kakih deset let pozneje. V svoji breakonni usmiljenosti je namreč pomagal nekoč tovarišem, sotrpnom čez prvi zid; ti so potem naprosili za njim stoječe paznike, naj jim odprejo še jetniška vrata; ker stražari niso hoteli, so si jih odprli sami, njim pa na bebeca — račun je moral plačati spet nedolžni Jernej.

Pepino, imenovano Moro, je bilo nekaj že davno vzelo k sebi. Na postaji ga je čakal Ninin sam. In Jerneju so se solze vili, ko je zagledal prijatelja tako postaranga in skrhanoga.

— Krči so me, krči, globoko vzdihne Ninin. Posebno odkar nisem imel tebe več ...

— Nič se ne boji! Dejal bom vsaj posemahal jaz za oba? ga potolaži blagi Jernej in ga takoj prime trčno pod pasduho.

In drugi dan je že spet v prosti luki — on, tako prost v prosti luki!

(Dalje prihodnjic.)